Lietas arhīva Nr. KA04-0196-17/3
ECLI:LV:RAT:2017:1115.15830019713.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 15.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Ludmila Poļakova
tiesneši Daiga Kalniņa un Guntars Stūris,
piedaloties prokurorei Tatjanai Poroškovai
zvērinātiem advokātiem Jekaterinai Halturinai, Marekam Halturinam,

atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā saistībā ar Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurores D.Gavariņas apelācijas protestu iztiesāja krimināllietu, kurā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 26.aprīļa spriedumu /pers. G/, personas kods /personas kods/, atzīts par nevainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā.

Aprakstošā daļa

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. G/ atzīts par nevainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 237.[1]pantā otrajā daļā, un attaisnots.

Lietisko pierādījumu - pelēkas krāsas ierīci Nr./ierīces numurs/, kas glabājas pie krimināllietas, noteikts iznīcināt.

No pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka /pers. G/ pirmstiesas izmeklēšanā celta apsūdzība par to, ka viņš izdarīja sevišķā veidā veicamu operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas ierīces aprites aizlieguma pārkāpumu, un proti:

Pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, vietā un apstākļos, bet ne vēlāk kā līdz 2013.gada 3.aprīlim, /pers. G/, apzinoties, ka viņš nav stratēģiskas nozīmes preču aprites subjekts (individuālais komersants vai komercsabiedrības loceklis), iegādājās speciāli, rūpnieciskos apstākļos radītu, pelēkā metāla korpusā iestrādātu ierīci ar četrām antenām - plaša diapazona trokšņu ģeneratoru, kas, atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktam, atbilst ierīcei operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Minēto ierīci /pers. G/, pārkāpjot Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5[1].panta pirmās daļas noteikumus, kas nosaka, ka fiziskajām personām aizliegts iegādāties, glabāt un lietot Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minētas, sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumentus un to komponentus, kā arī apzinoties, ka nav saņēmis Drošības policijas speciālu atļauju (licenci), nelikumīgi glabāja savā darba kabinetā – SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/", /reģistrācijas numurs/, līdz 2013.gada 3.aprīlim, kad to atrada un sankcionētas kratīšanas laikā izņēma VID Finanšu policijas pārvaldes amatpersona.

Šādas /pers. G/ darbības pirmstiesas izmeklēšanā tika kvalificētas pēc Krimināllikuma 237.[1]panta otrās daļas.

Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 26.aprīļa spriedumu Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurore D.Gavariņa iesniegusi apelācijas protestu, kurā lūdz spriedumu atcelt un taisīt jaunu nolēmumu, atzīstot /pers. G/ par vainīgu Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā saskaņā ar prokurora uzturēto apsūdzību pirmās instances tiesā un sodīt ar naudas sodu 20 minimālo mēnešalgu jeb EUR 7400 apmērā, nepiemērojot papildsodu - tiesību ierobežošana.

Prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesa nepamatoti taisījusi attaisnojošu spriedumu. Prokurores ieskatā, attaisnojošā sprieduma motivācija ir nesaprotama, jo spriedumā pēc būtības ir norādīti divi Kriminālprocesa likuma 519.pantā noteiktie attaisnojoša sprieduma taisīšanas pamati. Šāda motivācija neļauj izdarīt skaidru un saprotamu secinājumu par pieņemtā sprieduma motīviem un ir pretrunā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008.gada 28.maija lēmumā lietā Nr.SKK-235/2008 nostiprinātajām atziņām, proti, lai taisītu apsūdzēto attaisnojošu spriedumu, jābūt konstatētam tikai vienam no Kriminālprocesa likuma 519.pantā paredzētajiem attaisnošanas pamatiem. Vienā spriedumā attiecībā uz vienu noziedzīgo nodarījumu nevar būt divi pretrunīgi apsūdzēto attaisnojoši pamati.

Prokurore norāda, ka tiesa nav objektīvi izvērtējusi valsts apsūdzības norādītos pierādījumus un piešķīrusi augstu ticamību aizstāvības argumentiem, kas ir pretrunā Kriminālprocesa likuma 128.panta trešajai daļai un tiesībām uz taisnīgu tiesu un pretēji Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta vairākkārtīgiem norādījumiem uz to, ka cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 128.panta otrā daļa *(Sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 29.oktobra lēmums lietā Nr.SKK-514).*

Prokurore uzskata, ka tiesa, balstoties uz neesošām ziņām un nenorādot spriedumā nevienu pārbaudāmu argumentu, izdarījusi nepatiesus secinājumus, ka /pers. G/ nezinājis, kas tā ir par ierīci, kuras aprites noteikumu pārkāpšana viņam tiek inkriminēta. Līdz ar to tiesa nepamatoti atzinusi, ka /pers. G/ darbībās nav noziedzīgā nodarījuma sastāva, un tieši, ka viņš nodarījumu veicis ar tiešu nodomu. Tiesa šādu secinājumu pamatojusi ar to, ka /pers. G/ nekad nebija lietojis kriminālprocesā izņemto ierīci, jo pirmstiesas izmeklēšanas un iztiesāšanas laikā netika gūts neviens pārbaudāms pierādījums, un tieši tādēļ viņš nezināja ierīces nozīmi.

Iebilstot šim secinājumam, prokurore norāda, ka /pers. G/ pilnībā apzinājās konkrētā priekšmeta esamību, nozīmi un pielietojamību, tādējādi atklājis savu subjektīvo attieksmi un nodomu. Šāda subjektīvā attieksme izriet, analizējot /pers. G/ aktīvās darbības 2013.gada 3.aprīlī, notiekot kratīšanai /pers. G/ darba vietā SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/", /adrese/, kā arī 2013.gada 12.jūnijā, sastādot iesniegumu, kurā izteikts lūgums atdot kratīšanas laikā izņemtos priekšmetus, kas, /pers. G/ ieskatā, neattiecās uz izmeklējamo noziegumu tautsaimniecības jomā, bet ir nepieciešami tālākai SIA "/Nosaukums I/" saimnieciskās darbības veikšanas nodrošināšanai, kā arī no 2014.gada 1.septembra līgumā izteiktā apgalvojuma, ka /pers. G/ pie viņa izņemto ierīci saņēmis kā dāvanu starptautiskās izstādes "CEBIT" laikā Vācijā.

No fiksētajām ziņām pieminētajā kratīšanas protokolā un iesniegumos iespējams konstatēt, ka /pers. G/ nenoliedz ierīces piederību tieši viņam, kā

arī ir konstatējams, ka šo ierīci tieši viņš ieguvis izstādes "CEBIT" laikā.

Saskaņā ar vispārpieejamu informāciju Internetā, "CEBIT" ir starptautiska, pasaulē lielākā izstāde datortehnikas jomā. Šāda izstāde notiek katru gadu Hannoverē, Vācijā, un tā tiek uzskatīta par vietu, kur var uzzināt jaunākos sasniegumus informācijas tehnoloģiju jomā. Saskaņā ar ziņām no Lursoft datu bāzes, kas atrodas krimināllietas 1.sējuma lietas 59.lapā, SIA "/Nosaukums I/" darbības veids ir elektronisko ierīču, telekomunikāciju iekārtu un to daļu vairumtirdzniecība. Kopš tās reģistrēšanas dienas - 2011.gada 9.maija, /pers. G/ ir bijis un ir vienīgais SIA dalībnieks un ir valdes priekšsēdētājs. Saskaņā ar pieejamo publisko informāciju, šobrīd SIA "/Nosaukums I/" sevi pozicionē kā viens no vadošajiem uzņēmumiem mobilo telefonu, fototehnikas un datortehnikas izplatītājiem Latvijā, kas klientiem sniedz arī mobilo telefonu un datortehnikas diagnostiku, un remontu.

Līdz ar to prokurore uzskata, ka /pers. G/, vismaz divus gadus būdams šāda uzņēmuma vadītājs, kas nodarbojas ar elektronisko ierīču, telekomunikāciju iekārtu un to daļu tirdzniecību un remontu, visticamāk arī nolūkā iegūt jaunāko informāciju šajā jomā, apmeklēja "CEBIT" izstādi un, balstoties uz savām zināšanām, kas viennozīmīgi nepieciešamas minētā uzņēmuma vadīšanai, pilnībā apzinājās izņemtās ierīces nozīmi.

Prokurore atzīst, ka Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse izpaužas darbībā (iegādāšanās, glabāšana, lietošana) un dispozīcija veidota kā formāls sastāvs. Līdz ar to pirmās instances tiesa savā spriedumā norādot, ka nav pierādīts, ka /pers. G/ būtu lietojis apsūdzībā norādīto ierīci, izvērtējusi apsūdzētā darbības, kas viņam nebija inkriminētas, bet neizvērtēja ierīces nelikumīgu glabāšanu, pārkāpjot Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma noteikumus.

Prokurorei nav saprotams, kādēļ tiesa augstu ticamības pakāpi piešķīrusi aizstāvības liecinieka /pers. M/ sniegtajām liecībām daļā par it kā dzirdēto sarunu starp izmeklēšanas darbības veicēju un /pers. G/, lai gan nekādi citi pierādījumi to neapstiprina.

Liecinieks/pers. N/ tiesas sēdē liecināja, ka 2013.gada 3.aprīlī procesa virzītāja uzdevumā veicis kratīšanu /pers. G/ darba vietā SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/", /adrese/. Sastādījis protokolu, fiksējis personas, kas piedalījušās kratīšanā, izņemtos priekšmetus. Neatceras, vai tika veikti protokola papildinājumi, taču, ja personas to vēlējās, tādas tiesības tika dotas.

Novērtējot liecinieka sniegtās liecības kopumā un savstarpējā sakarībā ar pārējiem kriminālprocesā iegūtajiem pierādījumiem, objektīvi secināmas personas, kuras piedalījās kratīšanā, jo tās ir fiksētas protokolā, kratīšanas rezultāti - izņemtie priekšmeti un dokumenti, konkrētu personu izdarītie papildinājumi pie protokola. Kratīšanas protokols nesatur ziņas, ka kratīšanā piedalījies /pers. M/. Liecinieks norādīja, ka redzējis citus SIA "/Nosaukums I/" darbiniekus, taču neko nenorādīja, ka kāds no viņiem piedalītos arī kratīšanas izdarīšanā.

Izmeklēšanas darbības veicējs /pers. N/ tieši norādīja, ka veicis izmeklēšanas darbību procesa virzītāja uzdevumā, nolūkā iegūt pierādījumus par iespējamu SIA "/Nosaukums I/" izdarītu noziedzīgu nodarījumu valsts ieņēmumu jomā ar mērķi nemaksāt valsts budžetā nodokļus, kā arī, iespējams, legalizēt finanšu līdzekļus lielā apmērā, nevis personīgi pret /pers. G/.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 26.janvāra spriedumā lietā Nr.SKA-45/2009, lai gan policijas darbinieka liecības (arī paskaidrojumi un dienesta ziņojumi) nav pašas par sevi uzskatāmas par absolūti ticamām un neapstrīdamām, tiesas ieskatā, policijas darbinieka liecinātajam par notikumiem, kas risinājušies, tām pildot savus dienesta pienākumus, ir piešķirama augsta ticamības pakāpe.

Konkrētajā gadījumā prokurore atzīst, ka tiesas rīcībā nav neviena pierādījuma, kas norādītu uz to, ka policijas amatpersona bijusi neobjektīva, sniedzot liecības par notikušo.

Pirmās instances tiesa nepareizi novērtējusi izmeklēšanas darbības – kratīšanas veikšanas kārtību un iegūto rezultātu fiksēšanu, proti, sprieduma 10.lapas 3.rindkopā tiesa norādījusi, ka "(..) pie SIA "/Nosaukums I/" telpu kratīšanas nav ievērotas Kriminālprocesa likuma 159.panta noteiktās prasības, proti, ka izņemtos priekšmetus vai dokumentus apraksta apskates protokolā (..)".

Prokurore atzīst, ka kratīšana un apskate ir divas dažādas izmeklēšanas darbības. Izdarot kratīšanu, ir jāievēro Kriminālprocesa likuma 180-183.panta noteikumi, kuros nav noteikts, ka kratīšanas laikā vai pēc tās ir veicama kāda objekta obligāta apskate saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 159.panta noteikumiem. Kļūdaina minēto izmeklēšanas darbību izpratne novedusi pie pirmās instances tiesas secinājuma, ka apskates protokola neesamība liedz identificēt, vai kratīšanas laikā izņemtais priekšmets un krimināllietas materiāliem pievienotais priekšmets ir viena un tā pati ierīce, kuras aprites noteikumu pārkāpšana tiek inkriminēta /pers. G/. Prokurore norāda, ka 2013.gada 3.aprīlī sastādītais kratīšanas protokols satur izņemtā priekšmeta aprakstu un individuālās pazīmes un nav konstatējams, ka izņemtie priekšmeti savā starpā bijuši tik līdzīgi un neatšķirami, ka šobrīd nav identificējami.

Prokurore atzīst, ka amatpersonas ir pieļāvušas nepilnības, rīkojoties ar izņemto priekšmetu, īpaši detalizēti nefiksējot iepakojuma individuālās īpašības, uzsākot un pabeidzot veikt ar to jebkādas procesuālas darbības, bet nav konstatējami tādi trūkumi vai pārkāpumi, kas pilnībā izslēdz iespēju izsekot lietiskā pierādījuma pārvietošanai no vienas iestādes uz citu, vai identificēt to vispār. Neviena persona, kura jebkādā veidā saskārās ar izņemto lietu un bija nopratināta tiesas sēdē, nepieļāva iespēju, ka laikā, kad ierīce tika nodota no vienas iestādes citai, būtu iespējama tās samainīšana vai citāda neatļauta iedarbība uz to. Visas iesaistītās personas, kuras saņēma ierīci glabāšanai vai izpētei apgalvoja, ka ierīce vienmēr bijusi iepakota atbilstošā, nebojātā iepakojumā.

Tiesas sēdē procesa virzītāja /pers. S/ norādīja, ka viņa personīgi nogādāja ierīci Drošības policijā, kā arī pēc atzinuma saņemšanas, personīgi to paņēma no minētās iestādes. Turpmāk ierīce tika glabāta viņas seifā, darba kabinetā, un ar pieņemšanas-nodošanas aktu nodota pastāvīgā glabāšanā Valsts ieņēmuma dienesta (turpmāk- VID) /amats 1//pers. T/ pārziņā esošā glabātavā. Tieši /pers. S/ nodevusi glabāšanā tieši pie /pers. G/ kratīšanas laikā izņemto ierīci. Tiesas sēdē lieciniece norādīja, ka lietiskā pierādījuma iepakojums, spriežot pēc viņas pašas rokrakstā izpildītā teksta uz tā, ir tas pats iepakojums, kurā atradās ierīce visā pirmstiesas kriminālprocesa laikā. Uz iepakojuma viņas uzrakstītais paskaidrojošais teksts pilnībā sakrīt ar nodošanas-pieņemšanas aktā uzrakstīto tekstu, turklāt tas paskaidrots ar atsauci uz kratīšanas protokolu.

Noklausoties šādas liecinieces /pers. S/ liecības, kā arī liecinieka /pers. U/ liecības, kuram arī tika uzrādīts lietiskā pierādījuma iepakojums, secināms, ka lietiskā pierādījuma iepakojums, proti, aploksne, visā pirmstiesas kriminālprocesa laikā nebija nomainīta un tā ir identificējama pēc uzrakstiem uz tās un abu liecinieku liecībām.

Līdz ar to prokurore atzīst, ka, izvērtējot šādas ziņas kopumā un savstarpējā sakarībā, iespējams secināt, ka kratīšanas laikā SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/", /reģistrācijas numurs/, /adrese/, izņemtais un šobrīd krimināllietai pievienotais lietiskais pierādījums ir viena un tā pati ierīce.

Turklāt prokurore nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, ka ierīci nevar identificēt pēc tās individuālām pazīmēm, jo tai nav piešķirts individuāls numurs, tikai svītru kods, kā arī izmeklēšanas gaitā atšķiras krimināllietas materiālos lietotais ierīces svītru kodā lietotais pirmo burtu apzīmējums - vai tas ir W vai VV.

Prokurore norāda, ka ierīces individuālā numura neesamībai nevar būt izšķiroša nozīme tās identificēšanā, turklāt neapšauba, ka preces ar vienādu svītru kodu, nosaukumu, ārējo izskatu ir vienādas savā starpā. Arī svītru kodā esošo burtu lietošana nevar būt izšķiroša ierīces identificēšanai, turklāt krimināllietas gaitā nav tikusi noteikta drukātā teksta analīze vai ekspertīze, lai noskaidrotu, kāds fonts lietots atainojot konkrēto svītru kodu. Tieši iespējamā atšķirība datorrakstā - dažādie fontu veidi ir izskaidrojums, kāpēc kāds šos uzdrukātos burtus identificē kā dubult "V" - W, vai kā divu "V"- W rakstību.

Prokurores ieskatā, kā pierādījums ir izmantojams arī Drošības policijas priekšnieka 2013.gada 17.jūlija atzinums un eksperta atzinums Nr.778,

kas sagatavots 2013.gada 16.decembrī. Abos šajos dokumentos ir sniegtas ziņas par kratīšanas laikā izņemtās ierīces tehniskajiem parametriem un dots ierīces izmantošanas nolūks. Prokurore uzskata, ka tiesa nepamatoti secinājusi, ka abi Drošības policijas sniegtie atzinumi ir nepieļaujami un pierādīšanā neizmantojami, pamatojoties uz procesuāliem pārkāpumiem, kā arī uz nepietiekošu eksperta kvalifikāciju šāda atzinuma sniegšanai. Prokurore uzskata, ka tiesas sēdē, nopratinot /pers. U/ un aizstāvības liecinieku /pers. V/, ir izdevies noskaidrot, ka pieļautais procesuālais pārkāpums, nosakot ekspertīzi, ir nebūtisks un tas nevarēja ietekmēt iegūto ziņu patiesumu, turklāt to ticamību apstiprina pārējās procesā iegūtās ziņas.

Aizstāvības liecinieks /pers. V/ liecināja par kratīšanas laikā izņemtās ierīces tehnisko specifikāciju, pielietojamību. Turklāt /pers. V/ norādīja, ka konkrētā ierīce ir paredzēta sakaru traucēšanai. Kā arī liecinieks liecināja, ka, ņemot vērā ierīces spektra mērījumus, jākonstatē, ka tā rada traucējumus, nevis troksni, tā būtu dēvējama par traucējumu ģeneratoru. Līdz ar to liecinieks vēlreiz apgalvoja, ka problēma ir dažādu terminu lietojumā un nosaukumā, bet pēc būtības neapšaubīja Drošības policijas eksperta atzinumā secināto, ka ierīce domāta mobilo telefonu un WiFi signāla slāpēšanai - bloķēšanai.

Drošības policijas atzinumos, eksperta /pers. U/ liecībā un liecinieka /pers. V/ liecībā minēts, ka darbības rādiuss var mainīties atkarībā no vairākiem komponentiem, tai skaitā pašas ierīces uzlādes līmeņa, datu raidīšanas porta atrašanās tāluma/tuvuma, apkārtējā vidē esošajiem šķēršļiem. Tas arī izskaidro nelielās atšķirības starp sākotnējā - Drošības policijas 2013.gada 17.jūlija atzinumā un eksperta 2013.gada 16.decembra atzinumā norādītajiem ierīces darbības parametriem.

Vienlaikus abi šie atzinumi satur pietiekamu informāciju, lai secinātu, ka izņemtā ierīce atbilst ierīcei operatīvās darbības pasākumu traucēšanai, kāda norādīta Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā.

Turklāt tiesas izmeklēšanas laikā netika gūts apstiprinājums tam, ka Drošības policijas eksperts nav sniedzis kompetentu atzinumu. Abas personas - /pers. U/ un /pers. V/, būdami speciālisti konkrētā jomā, snieguši analoģiskus secinājumus par izņemto ierīci, tās darbību un nozīmi.

Izvērtējot dokumentāli noformētos atzinumus no to pieļaujamības viedokļa, prokurore uzskata, ka kriminālprocesa virzītājam bija tiesības pieprasīt atzinumu Drošības policijai par izņemto priekšmetu, jo kriminālprocesa virzītājs nevar tikt uzskatīts par stratēģiskas nozīmes preču subjektu vai ar stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroli saistītu valsts iestādi, Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē.

Pēc atzinuma saņemšanas, kurā kratīšanas laikā izņemtā ierīce tika atzīta par stratēģiskas nozīmes preci, pamatoti tika pieņemts lēmums noteikt stratēģiskās nozīmes preču ekspertīzi, ko nodrošina Drošības policijas norīkoti eksperti.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumiem Nr.753 "Par tiesu ekspertīžu iestāžu sarakstu", Drošības policija tajos nav iekļauta kā tiesu ekspertīžu iestāde. Līdz ar to atzīstams, ka ekspertīze nepamatoti noteikta, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 201.pantu, jo tā bija nosakāma pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 202.pantu.

Vienlaikus prokurore uzskata, ka vērtējot to kopsakarībā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta trešajā daļā noteikto, atzīstams, ka nav pamata pilnībā noraidīt eksperta atzinumu. Apstāklis, ka ekspertīze noteikta pieļaujot minēto Kriminālprocesa likuma pārkāpumu, pats par sevi nevar būt par pietiekamu pamatu, lai atzītu šo atzinumu par nepieļaujamu pierādījumu.

Prokurore atzīst, ka personas zināšanas pašas par sevi nemazinās, ja lēmums, ar ko viņai uzdots sniegt atzinumu, ir pieņemts pārkāpjot Kriminālprocesa likuma prasības. Turklāt, /pers. U/, sagatavojot atzinumu, tika brīdināts par atbildību saskaņā ar attiecīgajiem Kriminālprocesa likuma pantiem, viņam sniegt atzinumu uzdeva tiešais priekšnieks, kurš arī nešaubījās par /pers. U/ kvalifikāciju attiecīgās ekspertīzes izdarīšanai. Līdz ar to prokurore uzskata, ka nepastāv tādas saprātīgas šaubas par atzinuma patiesumu vai eksperta kompetenci.

Ņemot vērā, ka procesa virzītājs nav stratēģiskas nozīmes preču subjekts vai ar stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroli saistīta valsts iestāde, Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē, kriminālprocesā nozīmīgu faktu noskaidrošanai, kriminālprocesa virzītājs bija tiesīgs saņemt kompetentas institūcijas atzinumu, un tas ir vērtējams Kriminālprocesa likuma 133.panta kārtībā, ko pirmās instances tiesa nav izvērtējusi.

Būtisks apstāklis, ka krimināllietas iztiesāšanas gaitā aizstāvība lūdza pievienot krimināllietas materiāliem /pers. V/ 2014.gada 19.augusta atzinumu, kurā /pers. V/ izdarījis secinājumu par ierīces reālo nozīmi un pielietojumu pēc tās tehniskajiem parametriem un devis tai iespējamo pareizo nosaukumu. Prokurore uzskata, ka, secinājumos norādot, ka ierīce pēc saviem tehniskajiem parametriem neatbilst Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā norādītajam jēdzienam "plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators", bet ir platjoslas frekvences modulēta signāla ģenerators jeb, kā /pers. V/ liecībās norādīts, - ierīce rada traucējumus jeb tas ir traucējumu ģenerators, norāda tikai uz neatbilstošu ierīces nosaukumu, nevis nepareizu pašas ierīces darbības noteikšanu.

Prokurore secina, ka pirmās instances tiesa, taisot spriedumu krimināllietā un tulkojot tiesību normas, pielietojusi normatīvo aktu gramatisko tulkojumu, nevis vērtējot normatīvo regulējumu pēc satura būtības, jo tieši pēc būtības visi pieaicinātie speciālisti apgalvoja - ierīce neko citu nespēj, kā radīt traucējumus. Savukārt Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā tieši noteikts un īpaši atsevišķi izdalīts - iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai.

Prokurore nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, ka /pers. G/ subjektīvās puses neesamība pierādīta ar /pers. A0/ 2014.gada 15.jūnija atzinumu par psihofizioloģiskās poligrāfiskās testēšanas rezultātiem, jo uzskata, ka tas nav attiecināms uz /pers. G/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu. /pers. G/ netiek inkriminēta konkrētu vārdu teikšana vai apgalvojumu paušana izmeklēšanas darbības veicējam, vai arī sevišķā veidā veicamu operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas ierīces neatļauta lietošana. Šāda atzinuma pievienošana krimināllietas materiāliem un arī tā sastādītāja /pers. A0/ pratināšana tiesas sēdē, no aizstāvības puses vērtējama kā tiesas procesa apzināta kavēšana. Pirmās instances tiesa šādam atzinumam nepamatoti piešķīrusi lielāku ticamību kā pirmstiesas kriminālprocesā iegūtajiem objektīvajiem pierādījumiem.

Turklāt prokurore uzskata, ka no aizstāvības lūguma par /pers. A0/ aicināšanu uz tiesas sēdi un pašā /pers. A0/ atzinumā par psihofiziskās poligrāfiskās testēšanas rezultātiem norādīts, ka /pers. G/ apzināti glabājis pelēkā metāla korpusā iestrādātu ierīci ar četrām antenām, kas atrasta /pers. G/ darba kabinetā - SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/" /adrese/, 2013.gada 3.aprīlī, kad to sankcionētas kratīšanas laikā izņēma VID Finanšu policijas pārvaldes amatpersonas. Šos argumentus un kriminālprocesā iegūtās ziņas pirmās instances tiesa atstājusi bez ievērības un arī nav devusi argumentus, kādēļ tie tiek noraidīti kā nepatiesi.

Tāpat prokurore nepiekrīt pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajam, ka /pers. G/ nepamatoti celta apsūdzība par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas nebija paredzēts Krimināllikumā.

Šāds apgalvojums ir nepareizs, jo Krimināllikuma 237.[1]pants paredz kriminālatbildību par stratēģiskas nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums, vai par sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu vai pielāgotu iekārtu, ierīču vai instrumentu un to komponentu aprites aizlieguma pārkāpšanu. Līdz ar to likumdevējs ir skaidri definējis, ka noziedzīgā nodarījuma sastāva konstatēšanai ir nepieciešams konstatēt cita normatīvā akta pārkāpumu - tādu, kas regulē stratēģiskas nozīmes preču aprites noteikumus.

Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunktā kopš to pieņemšanas brīža ir iekļautas normas, kas tieši nosaka aizliegtās iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Turklāt, analizējot Saeimas stenogrammas, Juridiskās komisijas lēmumus un priekšlikumus grozījumiem Krimināllikumā, izriet, ka grozījumi Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā tika iesniegti tikai 2015.gada 15.oktobrī, otrajā lasījumā, neiekļaujot tos sākotnēji pirmajā lasījumā, kad grozījumiem tiek sagatavota arī anotācija.

Iepazīstoties ar Juridiskās komisijas sagatavoto likumprojektu otrajam lasījumam, secināms, ka grozījumus Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā Saeimas deputāts Andrejs Judins iesniedzis tikai 2015.gada 1.oktobrī, turklāt norādīts, ka tiek lūgts minētā panta daļu izteikt jaunā redakcijā - nekas nav minēts par to, ka pants tiek papildināts. Būtiski atzīmēt, ka likuma papildināšana nevienā gadījumā nav notikusi bez anotācijas. Līdz ar to viennozīmīgi ir secināms, ka Saeima nav kriminalizējusi darbības, par ko līdz tam nevarēja personu saukt pie krimināatbildības. Izsakot minēto panta daļu jaunā redakcijā, Saeima to ir precizējusi, nevis papildinājusi. Par to, ka šāds nodarījums bijis kriminalizēts arī pirms 2015.gada 2.decembra grozījumiem, norāda arī citu tiesu spriedumi, piemēram, Rīgas rajona tiesā krimināllieta Nr.11815003814, Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā krimināllieta Nr.11816002914, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā krimināllieta Nr.16870002515, kurās noziedzīgi nodarījumi, kas paredzēti Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā, bija izdarīti pirms 2015.gada 2.decembra.

Tāpat vērā ņemams Latvijas Republikas tiesībsarga 2014.gada 31.marta atzinums Nr.2013-56-5D, kurā padziļinātas izpētes rezultātā, saņemot kompetentus atzinumus no sešām valsts iestādēm, Latvijas Republikas tiesībsargs secinājis, ka aizliegums privātpersonām iegādāties un glabāt ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai nav Latvijas Republikas Satversmes un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas pārkāpums, bet ir attaisnojams un samērīgs ar valsts un citu personu tiesisko interešu aizsardzību, ko nodrošina Stratēģiskās nozīmes preču aprites likums.

Ņemot vērā visu minēto, prokurore atzīst, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā apsūdzētā /pers. G/ vaina ir pilnībā pierādīta ar pirmstiesas kriminālprocesā un pirmās instances tiesā iegūtiem un pārbaudītiem pierādījumiem, līdz ar to krimināllietā taisāms notiesājošs spriedums.

Pirmās instances tiesa, lemjot jautājumu par galīgo rīcību ar lietisko pierādījumu, nav norādījusi konkrētu Kriminālprocesa likuma 240.panta punktu, kas norāda uz nepieciešamību to iznīcināt. Pirmās instances tiesas spriedumā nav konstatēts, vai minētais lietiskais pierādījums ir stratēģiskas nozīmes prece, kuras aprites kārtību nosaka Stratēģiskas nozīmes preču aprites likums, vai tā ir apgrozībā atļauta lieta. Kā arī pirmās instances tiesa spriedumā nav konstatējusi, kam pieder minētais lietiskais pierādījums, un nav pieņēmusi blakus lēmumu, uzdodot minēto apstākļu noskaidrošanu kompetentai institūcijai. Līdz ar to atzīstams, ka pirmās instances tiesa Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā nav izlēmusi visus jautājumus, kas jāizlemj ar spriedumu.

Apelācijas instances tiesas sēdē Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurores D.Gavariņa un T.Poroškova uzturēja iesniegto apelācijas protestu un norādīja, ka viennozīmīgi var secināt, ka pirmstiesas kriminālprocesa laikā netika gūtas ziņas, ka /pers. G/ celtā apsūdzība ir safabricēta. Par to, ka nodarījums ir bijis kriminalizēts arī pirms 2015.gada 2.decembra grozījumiem, norāda judikatūra.

Apsūdzētais /pers. G/ neatzina iesniegto apelācijas protestu par pamatotu un norādīja, ka viedokli par apelācijas protestu un paskaidrojumus sniegs viņa aizstāvji.

Apsūdzētā /pers. G/ aizstāve zvērināta advokāte J.Halturina norādīja, ka lietā pastāv saprātīgas šaubas par /pers. G/ vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un pret /pers. G/ izvirzīto aizdomu pamatotību. Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. G/ attaisnots pamatoti un likumīgi, jo viņa rīcībā nav noziedzīga nodarījuma sastāva. Prokurora protests ir nepamatots un noraidāms. Pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai vai grozīšanai nav tiesiska pamata.

Apsūdzētā /pers. G/ aizstāvis zvērināts advokāts M.Halturins lūdza prokurores protestu atstāt bez izskatīšanas, jo prokurore D.Gavariņa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 551.panta piektās daļas prasības. Aizstāvis norādīja, ka nepastāv skaidri kritēriji, pamatojoties uz kuriem, būtu nošķirams Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā paredzētais noziegums no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 179.[1]pantā ietvertā pārkāpuma.

Motīvu daļa

Izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurores D.Gavariņas apelācijas protestu, apsūdzētā un viņa aizstāvju viedokļus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams un lietā taisāms jauns spriedums.

Taisot attaisnojošu spriedumu, pirmās instances tiesa ir izdarījusi pretrunīgus secinājumus par to, ka /pers. G/ ir attaisnojams viņam celtajā apsūdzībā, jo viņa izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva, ka pastāv saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainīgumu viņam celtajā apsūdzībā, kuras nav iespējams novērst un kuras jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, un ka /pers. G/ celta apsūdzība par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas nebija paredzēts Krimināllikumā. Līdz ar to pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka /pers. G/ rīcībā nepastāv noziedzīga nodarījuma sastāvs, apsūdzētā vainīgums noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā nav pierādīts un noziedzīgais nodarījums nav noticis

Latvijas Republikas Augstākā tiesa vairākkārt ir norādījusi savos lēmumos, ka, lai taisītu apsūdzēto attaisnojošu spriedumu, jābūt konstatētam vienam no Krimināllikuma 519.pantā paredzētajiem attaisnošanas pamatiem. Vienā spriedumā attiecībā uz vienu noziedzīgo nodarījumu nevar būt divi pretrunīgi apsūdzētā attaisnošanas pamati, tāpēc šo tiesas spriedumu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu *(Sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008.gada lēmums lietā Nr.SKK-235/2008).*

Turklāt, no lietas materiālos esošā pirmās instances tiesas sēdes protokola redzams, ka spriedums tika pasludināts 2016.gada 26.aprīlī plkst.10.40. Pēc saīsinātā sprieduma pasludināšanas tiesa ir paziņojusi, ka pilns spriedums būs pieejams 2016.gada 10.maijā. Saīsinātais spriedums, kas tika pasludināts 2016.gada 26.aprīlī, lietai nav pievienots. Pēc pirmās instances tiesas sēdes protokola seko tiesneses 2016.gada 6.maija paziņojums, ka pilns tiesas spriedums tiks sastādīts 2016.gada 27.septembrī. Pēc prokurores D.Gavariņas 2016.gada 12.maijā iesniegtās sūdzības par tiesneses Doloresas Bamberes rīcību, atliekot pilnu pieejamības datumu, un Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas priekšsēdētājas Ivetas Krēvicas atbildes uz šo sūdzību, lietas materiāliem pievienots pirmās instances tiesas saīsinātais spriedums, kurš datēts ar 2016.gada 26.aprīli, bet kura rezolutīvajā daļā ir norādīts "Pilna sprieduma sastādīšanas diena tika noteikta 2016.gada 10.maijā. Faktiski pilns spriedums tika sastādīts 2016.gada 27.septembrī". No minētā teksta var secināt, ka šīs saīsinātais spriedums tika taisīts nevis 2016.gada 26.aprīlī, bet gan tad, kad jau bija zināma pilna sprieduma sastādīšanas diena. Līdz ar to apelācijas instances tiesa ir konstatējusi, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 530.,531.panta noteikumus.

Bez tam Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa nav pareizi izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un bez pietiekoša pamata taisījusi lietā attaisnojošu spriedumu. Pretēji Kriminālprocesa likuma 128.panta noteikumiem, pirmās instances tiesa ir noteikusi augstāku ticamības pakāpi aizstāvības norādītajiem pierādījumiem un argumentiem, objektīvi neizvērtējot apsūdzības norādītos pierādījumus un argumentus. Latvijas Republikas Augstākā tiesa savos lēmumos vairākkārt ir norādījusi, ka to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, tiesa izvērtē, aplūkojos visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, kā to paredz Kriminālprocesa likuma 128.panta otrā daļa *(Sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2009.gada 29.oktobra lēmums lietā Nr.SKK-514).*

Šādu pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas instances tiesa nevar atzīt par tiesisku un pamatotu. Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka nepamatoti taisot lietā attaisnojošu spriedumu, pirmās instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 1.,128.pantu, 511.panta otro daļu. Minēto pārkāpumu dēļ Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 26.aprīļa spriedums atceļams un lietā taisāms jauns spriedums.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pastāv Kriminālprocesa likuma 520.panta pirmajā daļā paredzētais notiesājoša sprieduma taisīšanas pamats.

/pers. G/ izdarīja sevišķā veidā veicamu operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas ierīces aprites aizlieguma pārkāpumu, un proti:

Pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, vietā un apstākļos, bet ne vēlāk kā līdz 2013.gada 3.aprīlim, /pers. G/, apzinoties, ka viņš nav stratēģiskas nozīmes preču aprites subjekts (individuālais komersants vai komercsabiedrības loceklis), iegādājās speciāli, rūpnieciskos apstākļos radītu, pelēkā metāla korpusā iestrādātu ierīci ar četrām antenām - plaša diapazona trokšņu ģeneratoru, kas, atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumiem Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktam, atbilst ierīcei operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Minēto ierīci /pers. G/, pārkāpjot Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5^{1}.panta pirmās daļas noteikumus, kas nosaka, ka fiziskajām personām aizliegts iegādāties, glabāt un lietot Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minētas, sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumentus un to komponentus, kā arī apzinoties, ka nav saņēmis Drošības policijas speciālu atļauju (licenci), nelikumīgi glabāja savā darba kabinetā - SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/", /reģistrācijas numurs/, /adrese/, līdz 2013.gada 3.aprīlim, kad to atrada un sankcionētas kratīšanas laikā izņēma VID Finanšu policijas pārvaldes amatpersona.

Ar savām darbībām /pers. G/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma $237.^{1}$ panta otrajā daļā.

Būdams nopratināts pirmās instances tiesas sēdē kā apsūdzētais, /pers. G/ savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā neatzina. /pers. G/ norādīja, ka liecības sniegt nevēlas, izmantoja savas tiesības neliecināt.

Arī apelācijas instances tiesā /pers. G/ savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā neatzina, prokurora protestu novērtēja kā nepamatotu, izmantoja tiesības liecības nesniegt.

Neskatoties uz to, ka /pers. G/ neatzīst savu vainu Krimināllikuma $237.^{1}$panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, viņa vaina minētā nozieguma izdarīšanā ir pilnīgi pierādīta ar pirmstiesas kriminālprocesa laikā iegūtiem un pirmās instances tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem.

Liecinieks /pers. N/ tiesas sēdē liecināja, ka /pers. S/ uzdevumā kriminālprocesā veica kratīšanu tirdzniecības centrā "/Nosaukums A/", vienā no ofisa telpām. Pirms kratīšanas tika sazvanīta konkrētā uzņēmuma amatpersona – /pers. G/. Kad /pers. G/ ieradās ofisa telpās, viņam tika uzrādīts lēmums par kratīšanas izdarīšanu. /pers. G/ paziņoja, ka sazvanīs savu advokātu. Sagaidīja, kamēr ierodas advokāts un uzsāka kratīšanas veikšanu. Viens no priekšmetiem, kuru izņēma /pers. G/ darba kabinetā, bija konkrētais aparāts. Aparāts atradās iepirkumu maisiņā, kopā ar kaut kādiem katalogiem. Maisiņš atradās kabineta stūrī pie darba vietas, kreisajā pusē uz grīdas. Sarunas laikā /pers. G/ tika jautāts par to, kas ir šī ierīce. /pers. G/ teica, ka tā ir no kaut kādas izstādes Vācijā. Precīzi neatceras, vai /pers. G/ teica, ka tā bija uzdāvināta, vai kāds to viņam bija iedevis. /pers. G/ norādīja, ka nav šo ierīci lietojis. Nevarēja pateikt, vai ierīce ir vai nav lietota, izskatījās kā kastīte ar antenām. Tā nekur citur nebija iepakota, stāvēja maisiņā ar katalogiem. To, vai ierīce ir bijusi ieslēgta un vai ir bijusi lietota, cik viņa ir veca, pateikt nevar. Tajā brīdī šī ierīce nedarbojās . Nekāda lampiņa, kas liecinātu par ieslēgšanu, nedega. Kratīšanas laikā tika izņemtas arī citas lietas, piemēram, grāmatvedības dokumenti, bet liecinieks piedalījās minētā aparāta izņemšanā. Kratīšanas laikā izņemtās lietas tika iepakotas. Tās tiek iepakotas atkarībā no konkrētās lietas - vai nu aploksnēs, vai nu maisos. Liecinieks nevarēja atcerēties, kā šis aparāts tika iepakots un kur ielikts. Vai aparātu iepakoja kopīgā maisā ar citiem lietiskajiem pierādījumiem, vai uzreiz atsevišķi, to neatceras. Kratīšanas protokolā jābūt atzīmētam, ar kādām nodrošinājuma uzlīmēm un kas ir iepakots. Kratīšana notikusi /pers. G/ aizstāvja klātbūtnē. Uz /pers. G/ kabinetu devušies kopā ar /pers. G/. Pirms tam stāvēja kaut kur gaitenī, gaidīja vispirms /pers. G/, pēc tam viņa advokātu, vēlāk ieradās otrs /pers. G/ advokāts. Neatceras, kādas personas piedalījās kratīšanā, atceras tikai to, ka no sākuma bija viens advokāts, pēc tam ieradās otrs. Policijas darbiniekus nevar atcerēties, jo kratīšanas notika katru mēnesi, tāpēc neatceras, kurā reizē bija kuri darbinieki. Nevar atcerēties, vai šajā konkrētajā gadījumā pēc kratīšanas un kratīšanas protokola sastādīšanas tika veikti kādi papildinājumi protokolā. Vienmēr, ja notiek kaut kādi ekscesi, vai ja cilvēki nav ar kaut ko apmierināti, tad arī protokola beigās viņi kaut ko pieraksta. Attiecībā uz konkrēto gadījumu, neatceras, vai protokola beigās tika veikti kādi papildinājumi. Kratīšanu veica attiecībā par uzņēmuma darbībām, nevis konkrēti attiecībā pret /pers. G/.

Lieciniece /pers. S/ tiesas sēdē liecināja, ka strādā Valsts ieņēmumu dienesta/amats 2/ amatā.

Atceras, ka policijas lietvedībā bija lieta, kurā aizdomās turētā statusā bija /pers. G/, iespējams, par stratēģiskas nozīmes preču neatļautu glabāšanu. Uz adresi, kurā tika atrasta šī ierīce, viņas uzdevumā bija novirzīts kolēģis /pers. N/. Ierīce tika izņemta saskaņā ar visiem normatīvajiem aktiem – iepakota, apzīmēta ar nodrošinājumu. Tā kā kratīšana notika ļoti ilgi, /pers. N/ nākamajā rītā visu iepakoto, visas aploksnes atdeva viņai. Kamēr notika citas procesuālās darbības, ierīce bija ievietota seifā, kura atslēga bija tikai viņai. Pēc tam tika sastādīts pieprasījums Drošības policijai par atzinuma sniegšanu, par to, kas tā par ierīci un kādam nolūkam tā tiek lietota. Pati personīgi ierīci aizveda uz Drošības policiju un nodeva to kopā ar ziņojumu. Kad Drošības policija beidza apskati un sniedza atzinumu, aizbrauca ierīcei pakaļ. Kad to saņēma atpakaļ no Drošības policijas, iepakojums nebija mainījies, ierīce atradās tajā pašā iepakojumā. Iespējams, ka, lai pārliecinātos, kas ir aploksnē, atvēra to un paskatījās, kas tajā ir iekšā. Pārliecinājās, ka tur patiešām ir ierīce. Norāda, ka, ja jau aploksni attaisīja, tad pēc tam droši vien iepakoja to atpakaļ, bet tagad vairs neatceras. Pēc tam ierīce atradās viņas seifā. Laikam vēlāk to atdeva iekšējai glabātuvei, bet arī to neatceras. Beigās lieta un ierīce tika nosūtītas prokuratūrai.

Ierīces nodošana iekšējai glabāšanai notika tā, ka lieta vispirms tika iepakota. Pēc tam tiek sastādīts akts par to, ko un kam nodod. Pēc tam ar atbildīgo personu dodas uz iekšējo glabātuvi, tur parakstās žurnālā, to atzīmē ar iekšējo numuriņu un tad nodotā lieta glabājas glabātuves plauktos.

Precīzi neatceras, vai, nododot ierīci iekšējā glabāšanā, ierīces iepakojums tika mainīts. Liekas, ka bija tas pats iepakojums, bet varbūt ierīce ar iepakojumu tika ielikta vēl citā iepakojumā, to neatceras. Ja uz iepakojuma ir /pers. G/ un personas, kas izņēma ierīci, paraksti, tad tas ir tas pats iepakojums. Ja pati rakstīja saviem vārdiem un parakstījās, tad bija izņēmusi un ielikusi citā iepakojumā.

Norāda, ka bija pie priekšnieces /pers. T/ un prasīja, uz kurieni jāsūta ierīce ekspertīzes veikšanai un atzinuma sniegšanai. /pers. T/ teica, ka ierīce ir jāsūta uz Drošības policiju. Priekšniece pateica, ka Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā bija līdzīgs gadījums, kad tika izņemta līdzīga ierīce, un informācija par to tika pieprasīta no Drošības policijas. Līdz ar to tika nolemts, ka atzinumu pieprasīs Drošības policijai. Drošības policijai tika nosūtīts pieprasījums ar lūgumu sniegt atbildi par to, kas tā ir par ierīci un kādam nolūkam to izmanto. Ja Drošības policija nevar veikt kādu darbību vai tai nav kvalificētu ekspertu, tad tā atbild, ka nevar sniegt konkrētu atzinumu.

Ierīce tika nosūtīta ekspertīzes veikšanai, jo visi dokumenti par to bija savākti. Lieciniece norāda, ka uz aploksnes bija jābūt /pers. G/ parakstiem. Aploksnei jābūt aprakstītai apskates protokolā. Norāda, ka, viņasprāt, apskate tika veikta. Apskates protokolam būtu jābūt pievienotam lietas materiāliem. Taču varētu būt, ka tika taisīts viens apskates protokols visiem pierādījumiem, kas tika izņemti kratīšanas laikā un tas atrodas pie pamatlietas.

Lietas tika sadalītas un konkrētā lieta ir izdalīta, tāpēc ka kopumā ir liela un apjomīga lieta. Šajā lietā bija savākts pietiekami daudz pierādījumu, lai to nosūtītu uzreiz un neko negaidītu.

Attiecībā par uzrādītajiem lietiskajiem pierādījumiem - aploksni un ierīci, lieciniece /pers. S/ norādīja, ka uzraksti uz aploksnes ir viņas rakstīti. Pati

aploksni aizlīmēja, parakstīja. Norādīja, ka izskatās, ka eksperts ir atlīmējis aploksnes maliņu, lai ierīci izņemtu. Par ierīces numuru atbildēt nevar. Viņa pati ir ielikusi konkrēto ierīci konkrētajā aploksnē. Ir pagājuši vairāk nekā 2 gadi un viņa precīzi neatceras, kādā krāsā bija konkrētā ierīce. Viņa ir atpazinusi pelēkas krāsas aploksni, kas norādīta aktā. Norādīja, ka pati ielika ierīci aploksnē un rakstīja uz aploksnes, viņai ir zināms, kādas aploksnes ir viņas iestādē. Iepakojums, iespējams, bija, iespējams, bēšas krāsas aploksnē. Darbā tiek izmantotas smilšu krāsas aploksnes, iespējams, ka ierīce bija ievietota šādā aploksnē.

Lieciniece /pers. T/ tiesas sēdē liecināja, ka 2013.gada 23.septembrī viņa strādāja par /amats 1/ vadītāju. Norāda, ka /pers. S/ strādāja viņas pakļautībā. Bija ierosināts kriminālprocess sakarā ar SIA "/Nosaukums I/". Kriminālprocesa ietvaros tika veikt kratīšana un kratīšanas laikā starp citiem priekšmetiem, kuri, pamatojoties uz lēmumu par kratīšanas izdarīšanu, tika atrasti, bija arī priekšmets, kuru pēc tam nodeva Drošības policijai ekspertīzes veikšanai. Saņēma atzinumu, ka tā ir stratēģiskas nozīmes prece. Tādejādi kriminālprocess tika izdalīts un lieta nosūtīta prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.

Neatceras, vai tieši 2013.gada 23.septembrī tika sastādīts akts par lietiskā pierādījuma nodošanu-pieņemšanu. Precīzu datumu neatceras. Norādīja, ka, ja lietas materiālos ir akts ar šādu datējumu, tad tāds ir ticis sastādīts. Līdz brīdim, kad Finanšu policija pārvācās uz telpām Rīgā, Talejas ielā 1, tā atradās Rīgā, Lomonosova ielā 9. Tur bija ierīkota speciāla lietisko pierādījumu glabātava. Par to atbildīgi bija izmeklēšanas daļu vadītāji, tai skaitā arī viņa pati. Ir pieņemts, ka lietiskie pierādījumi neglabājas pie izmeklētāja, bet gan speciāli ierīkotā lietisko pierādījumu glabātavā, kurā ierīkota signalizācija. Šīs glabātavas atslēgas un čips bija viņai. Ja konkrētais akts ir ticis sastādīts, tad arī lietiskie pierādījumi glabājās šajā glabātavā.

Attiecībā uz uzrādīto aktu, kas atrodas lietas materiālos 1.sējuma 37.lapā, lieciniece /pers. T/ norādīja, ka tas ir akts par lietiskā pierādījuma pieņemšanu un glabāšanu. Norāda, ka, spriežot pēc rokraksta, aktu rakstījusi /pers. S/. Šo aktu /pers. S/ atnesa parakstīšanai kopā ar aploksni. Tad paņēma aploksni un varbūt kopā ar viņu, bet varbūt viena pati gāja uz glabātuvi. Aploksne ar priekšmetu tika aiznesta uz glabātuvi, kurā glabājas visas izņemtās lietas. Pati aploksni noteikti netaisīja vaļā. Kādu to atnesa, tādu arī aiznesa uz glabātuvi un pēc tam no tās izņēma. Ja izmeklētāji ir iepakojuši pierādījumu, tad to vaļā netaisa.

Attiecībā uz uzrādīto lietisko pierādījumu – aploksni, kurā atradās ierīce, lieciniece /pers. T/ norādīja, ka aploksne ir tā, kurā kratīšanas laikā tika ievietota izņemtā manta. Uz tās ir norādīta vieta, kriminālprocesa numurs. Pieļauj, ka rokraksts ir /pers. S/. Kratīšana notikusi aprīlī, bet nodošana Drošības policijai ekspertīzes veikšanai jūlijā, tikmēr ierīce glabājusies pie /pers. S/. Vēlāk viņa šo ierīci nosūtīja uz Drošības policiju un tika saņemts atzinumus, pēc tam ierīce tika nodota lieciniecei. Kas notika šajā starpposmā, nezina. Lieciniece norādīja, ka nebūtu rakstījusi, ka aploksne ir pelēkā krāsā. Norādīja, ka var liecināt tikai par sevi un nevar liecināt izmeklētājas vietā, par to, kādu krāsu viņa ir redzējusi. Telpās, kur glabājās lietiskie pierādījumi, neviens, izņemot liecinieci un vēl vienu daļas vadītāju, nevarēja tikt iekšā.

Eksperts /pers. U/ tiesas sēdē liecināja, ka 2013.gada 16.decembrī sniedza eksperta atzinumu par ierīci, kura šajā atzinumā tika atzīta par stratēģiskas nozīmes preci. Savu atzinumu uzturēja. Norādīja, ka 2013.gadā strādāja Drošības policijā. Viņam ir piešķirts tiesu eksperta sertifikāts informācijas tehnoloģiju tiesu ekspertīžu jomā. Norādīja, ka informācijas tehnoloģija pēc būtības pēta dažādos datu nesējos esošo informāciju. Viņam ir inženierzinātņu bakalaura grāds datorvadībā un datorzinātnē. Uzskata, ka izglītība ir atbilstoša, lai veiktu konkrētās iekārtas ekspertīzi un sniegtu atzinumu.

Drošības policijā viņš nav vienīgais eksperts. Ja Drošības policijā tiek saņemts lēmums par ekspertīzes noteikšanu, tad priekšnieks to uzdod veikt vai nu viņam vai kādam citam ekspertam.

Drošības policijā tika saņemts lēmums un pavadraksts par ekspertīzes noteikšanu un priekšniecība noteikusi, ka ekspertīze jāveic viņam. Cik atceras, ierīce bija iepakota. Arī atzinumā ir norādīts, ka ierīce bija iepakota aploksnē. Precīzi neatceras, kas bija norādīts uz aploksnes, bija norādīts ierīces numurs.

Pārbaudīja, vai lēmumā norādītais ierīces numurs atbilst pašai ierīcei un uz aploksnes norādītajam numuram. Liecinieka interpretācijā šie numuri nesakrita, jo tos var interpretēt dažādi, vai tur bija norādīti divi parastie "V" burti vai viens dubultais "V" burts ("W").

Viņaprāt, uz aploksnes bija divi parastie "V" burti, bet, cik atceras, uz ierīces norādīts bija "W". Tas nozīmējot to, ka numurs var tikt dažādi interpretēts. Uzskata, ka tas ir tikai interpretācijas jautājums, nevis, ka izņemta un ekspertīzei nodota cita ierīce, jo uzdrukātais fonts nav precīzi saprotams.

Ekspertīzes uzsākšana notikusi sekojoši. Drošības policijā tika saņemts lēmums par ekspertīzes noteikšanu, kurā bija norādīts, ka viņam tiek uzdots veikt ekspertīzi. Rezolūciju bija uzlicis nodaļas priekšnieks. Uz lēmuma ir Drošības policijas zīmogs par dokumenta saņemšanu, Drošības policijas priekšnieka un 2.pārvaldes priekšnieka paraksti.

Atzinumā norādīts, ka ierīce bija iepakota aploksnē. Apgalvojums "smilšu krāsas" arī ir diskutabls - vienam tā var būt dzeltena, otram smilšu krāsas, citam pelēka. Aploksne bija apzīmogota ar Valsts ieņēmumu dienesta zīmogu, bez acīmredzamiem bojājumiem.

/pers. U/ norādīja, ka ierīce tika izpētīta un tika secināts, ka tā atzīstama par stratēģiskas nozīmes preci. Tās raksturlielumi un funkcionalitāte ļāva secināt, ka ierīce atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr.645 minētajām precēm. Nosakot, vai iekārta atzīstama par plašu frekvenču trokšņu ģeneratoru un vai tā ir stratēģiskas nozīmes prece, vadās pēc Ministru kabineta noteikumiem Nr.645. Likumdevējs nav norādījis kādus sīkākus parametrus vai kritērijus - frekvences diapazonu vai kādas noteiktas frekvences. Ir minēts - sevišķā veidā veicama operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas, pielāgotas ierīces, kā arī norādīts, ka tās ir paredzētas operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Tātad, ja šī ierīce ir izmantojama speciālās operatīvās darbības veikšanai vai ir izmantojama operatīvās darbības pasākumu traucēšanai, tad tas norāda, ka šī ierīce atbilst šim sarakstam. Ierīce tika izpētīta un tika secināts, ka tā atzīstama par stratēģiskas nozīmes preci. Tās raksturlielumi un funkcionalitāte ļāva secināt, ka ierīce atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr.645 minētajām precēm. Ierīce tika izpētīta, atrodot ražotāja sniegto informāciju par ierīci, kurā norādīts, kādiem mērķiem tā ir izmantojama, un kādi ir tās raksturlielumi. Tālāk ierīce tika pārbaudīta ar spektra analizatoru. Šajā pārbaudē tika apstiprināts, ka tās raksturlielumi atbilst ražotāja norādītajiem. Ierīce tika pārbaudīta dabā, vai tā tiešām, kā norāda ražotājs, bloķē mobilo sakaru un bezvadu tīklu signālus. Tika pārbaudīts, vai ierīce funkcionē tā, kā to norādījis ražotājs.

Saskaņā ar atzinumu, ierīce funkcionē tā, kā to norādījis ražotājs. Konkrētajā iekārtā netiek glabāti nekādi dati. Tajā nevar ierakstīt nekādu informāciju, tā sevī neglabā un nepārnēsā informāciju. Liecinieks izdarīja secinājumus par ierīces darbības rādiusu, nosakot to aptuveni 10 m rādiusā. Tas tika pārbaudīts ar GSM mobilo telefonu un ar 3G mobilo telefonu. Atzinumā norādīts, ka iekārtas darbības rādiuss ir līdz 10 m, tātad arī 1 cm attālumā ierīce darbosies. Plašu frekvenču trokšņu ģenerators ir ierīce, kas ģenerē elektromagnētiskos signālus noteiktā frekvenču diapazonā. Likumā nav norādīts, kāds ir frekvenču diapazons. Ņemot vērā, ka ierīce darbojas nevis vienā noteiktā frekvencē, bet diapazonā, šo ierīci var uzskatīt par plaša diapazona darbības ierīci. Trokšņu ģenerators neizraisa skaņu izraisošu troksni, bet gan elektromagnētisko troksni, kas šajā gadījumā aptur un traucē mobilos sakarus. Ierīce traucē mobilos sakarus. Norādīja, ka nav neviena normatīvā akta, kas noteiktu, ka, saņemot ierīci, kurai noteikts veikt ekspertīzi, ir detalizēti jāapraksta tās iepakojums.

Uzskata, ka nav pieļautas kļūdas atzinuma pirmajā lapā, norādot izpētāmā objekta sākumdatus. Nosūtot izpētes objektu glabāšanai Valsts ieņēmumu dienesta /amats 2/ /pers. S/, ierīci iepakoja aploksnē, saglabājot oriģinālo iepakojumu. Aploksni aizlīmēja. Neatceras, kā aploksne izskatījās. Aploksnei netika piešķirts numurs vai uzlikts zīmogs. Sūtīja pavadrakstu, kurā norādīja, ka pievienots konkrēts izpētes objekts. Ievietojot aploksnē izpētes objektu, tas tika ievietots kopā ar sākotnējo iepakojumu, kurā izpētes objekts saņemts. Bez tam norādīja, ka Tiesu ekspertu likumā ir norāde par

to, ka tiesu eksperts var veikt ekspertīzi tikai tajā specialitāte, kurā ir saņēmis tiesu eksperta sertifikātu. Likumā ir arī teikts, ka, ja valstī konkrētajā specialitātē nav neviena sertificēta eksperta, tad procesa virzītājs var uzdot šo ekspertīzi veikt jebkuram kompetentam tiesu ekspertam. Neuzskata, ka viņam būtu aizliegts veikt ekspertīzi, jo valstī nav neviena speciāli kvalificēta eksperta. Tiesu ekspertīžu klasifikatorā šāda ekspertīzes veida nav. Ekspertīzes veikšanai bija pieejama nepieciešamā tehnika un iekārtas. Ja procesa virzītājs uzdod jautājumus, uz kuriem eksperts nevar atbildēt, tad eksperts norāda, ka uz konkrēto jautājumu atbildēt nevar. Izpētē noskaidrots, ka ekspertīzei iesniegtā ierīce, atbilstoši Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 1.panta pirmās daļas 1.punktam, ir stratēģiskas nozīmes prece, jo ir iekļauta Latvijas Republikas nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā. Ierīce ir plašu frekvenču trokšņu ģenerators, kas iekļauta 2007.gada 25.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.645 "Noteikumi par nacionālās stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" sadaļā 10A905 e. apakšpunktā - sevišķā veida veicamiem operatīvās darbības pasākumiem radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumenti un to komponentes, un programmatūra, iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Atbildot uz jautājumu, vai operatīvo darbību veikšana un traucēšana ir viens un tas pats, eksperts paskaidroja, ka ierīce izmantojama gan operatīvās darbības pasākumu veikšanai, gan to traucēšanai. Tas, kā ar šo ierīci var veikt operatīvās darbības, ir klasificēta informācija. Lai gan nacionālā stratēģisko preču sarakstā šī ierīce ir iekļauta speciālā apakšdaļā - pasākumu traucēšanai, tomēr ierīci noteiktos gadījumos var izmantot arī operatīvo darbību veikšanai. Ražotāja informācija liecina, ka ierīce ir portatīvs mobilo telefonu un bezvadu interneta signālu slāpētājs/bloķētājs, kas paredzēts izmantošanai vietās, kur šo sakaru izmantošana ir nevēlama vai aizliegta, piemēram, bibliotēkās, kinoteātrī, tiesas zālēs, cietumos un tml. Uzskata, ka viņa izglītība ir atbilstoša, lai veiktu konkrētās iekārtas ekspertīzi un sniegtu atzinumu. Eksperta atzinumā nav norādīts konkrēts ierīces nosaukums, pārbaudei tika izmantota kopējā metode. Drošības policijā ir metodika stratēģiskas nozīmes preču ekspertīžu veikšanai. Atzinums datēts ar 2013.gada 16.decembri, uz to brīdi šīs metodikas vēl nebija. Secinājumi izriet no izpētes gaitas. Atzinuma 2.lapā ir 3.sadaļa "Izpēte", kurā norādīta visa izpētes gaita. Tā nav atspoguļota precīzi, ierīcei, kurai tika noteikts darbības rādiuss, nav norādītas ierīces nosaukums, modelis, sērijas numurs.

Liecinieks /pers. M/ tiesas sēdē liecināja, ka 2013.gada aprīlī strādāja SIA "/Nosaukums I/". Uzņēmums nodarbojas ar mobilo telefonu tirdzniecību. Arī uz tiesas dienu strādā šajā firmā. Firma atrodas tirdzniecības centra "/Nosaukums A/" 3.stāvā, 304.kabinetā. Kabinets atrodas gaiteņa galā un ar mākslīgām sienām ir sadalīts četros kabinetos. Starp darbiniekiem ir durvis, logi.

Liecinieka kabinets atrodas tālākajā galā, blakus /pers. G/ kabinetam. Starp viņa un /pers. G/ kabinetu ir durvis un stikls. Durvis reizēm ir atstātas vaļā, bet reizēm ciet. Atrodoties savā kabinetā, viņš var dzirdēt, kas notiek /pers. G/ kabinetā. Atceras 2013.gada 3.aprīlī notikušo kratīšanu SIA "/Nosaukums I/" telpās, jo kratīšana veikta arī viņa kabinetā, atceras to brīdi, kad izmeklētāji /pers. G/ kabinetā atrada ierīci. Divas personas atnāca pie /pers. G/, sāka pārmeklēt kabinetu. Tad apsēdās pie galda. Blakus galdam atradās maisiņš. Jautāja /pers. G/, kas tas ir. /pers. G/ atbildēja, ka tur ir viņa dokumenti no izstādēm. Izmeklētāji apskatīja, kas ir maisiņā. Izvilka no tā kaut kādu ierīci un parādīja /pers. G/, jautāja, kas tas ir, /pers. G/ teica, ka nezina. Uzņēmums nodarbojas ar mobilo telefonu tirdzniecību, un servisā ir daudzas pēc izskata līdzīgas ierīces, ar kurām tiek remontēti telefoni.

Ierīce izskatījās kā melna kastīte ar dažām antenām, kā mobilais telefons, taču nedaudz lielāka.

Attiecībā uz uzrādīto ierīci, liecinieks /pers. M/ norādīja, ka viņam šķiet, ka ierīce ir līdzīga, bet viņam liekas, ka tā ierīce, ko redzēja kratīšanas laikā, bija tumšāka, varbūt tāpēc, ka to redzējis caur stiklu.

Liecinieks /pers. A0/ tiesas sēdē liecināja, ka viņš ir profesors, psihofizioloģiskās poligrāfiskās ekspertīzes eksperts. Norādīja, ka ar "melu detektoru" nodarbojas vairāk nekā 30 gadus. Ir autors metodikai, kura tiek izmantota pasaulē, lasa studentiem lekcijas kursā "Melu un apmānu psiholoģija", ir pasniedzējs /augstskola A/, pēc kvalifikācijas ir psihofiziologs, ir doktora grāds. Norādīja, ka advokāts M.Halturins viņam līdzis pārbaudīt, vai /pers. G/ runā taisnību vai arī melo, un sniegt atzinumu. Pārbaude notika, uzdodot /pers. G/ konkrētus jautājumus sakarā ar ierīci. Atzinumā norādīti /pers. G/ uzdotie jautājumi un atbildes uz tiem, kā arī psihofizioloģiskās reakcijas, ieskaitot gan reģitatīvo - pulsa frekvenci, elpošanu, gan sejas ekspresijas reakcijas - acu kustības, zīlīšu kustības, smaids. Tika uzdoti kontroljautājumi un pārbaudes jautājumi. Kontroljautājumi bija iedalīti divās grupās - neitrālie un emocionālie. Pēc tam neitrālos un emocionālos kontroljautājums salīdzināja ar pārbaudes jautājumiem. Rezultāti ir atspoguļoti atzinumā. Atšķirība starp /pers. G/ psihofizioloģisko reakciju uz kontroljautājumiem un uz pārbaudes jautājumiem netika konstatēta. Līdz ar to slēdziens bija, ka, atbildot uz konkrētajiem jautājumiem, /pers. G/ faktiski runā taisnību. Nenoliedza, ka pastāv iespēja apmānīt. Ir grūti noteikt, vai cilvēks melo, ja viņš ir aukstasinīgs un neizrāda nekādas pazīmes, jo vienkāršāks cilvēks un jo zemāks izglītības līmenis, jo vieglāk atšifrēt. Norādīja, ka konkrētajā situācijā kļūdas iespējamība praktiski ir izslēdzama, jo atbildēs nebija nekādas atšķirības.

Liecinieks /pers. V/ tiesas sēdē liecināja, ka viņam ir augstākā tehniskā izglītība, kas iegūta /augstskola B/1991.gadā aizstāvēja doktora disertāciju. Kopš 1980.gada strādā /augstskola B/un apmēram 9 gadus Aizsardzības ministrijā. Kā eksperts jau 7 gadus sniedz atzinumus, doktora grāda tēma "Pusvadītāju ierīču zemfrekvences trokšņa modelēšana un mērīšana". Ir pietiekama izglītība un kvalifikācija, lai varētu veikt ekspertīzi konkrētajai ierīcei un noteikt tās funkcijas. Apstiprināja savus atzinumus, kas sniegti 2014.gada 19.augustā, 2014.gada 28.decembrī un 2015.gada 16.martā. Norādīja, ka troksnis ir parādība, kas piemīt praktiski visām dabas sistēmām, tai skaitā pusvadītājos - tranzistoros, diodēs un citos. Tas ir kritērijs ierīces drošumam - cik ilgi ierīce kalpos, tāpēc ir būtiski to precīzi izmērīt. Pastāv vairāki trokšņu veidi - dažādi mehānismi. Saņemot /pers. G/ 2013.gada 10.oktobra vēstuli, pārbaudīja vēstulē aprakstīto ierīci un secināja, ka to var pielietot mobilā telefona uztveršanas trakta daļas pārbaudei, kaut gan tas neesot labākais aparāts, ar kuru veikt šādas darbības. Konkrētās ierīces funkcija ir sakaru traucēšana. No šīs ierīces nevar iegūt nekādu informāciju, ierīce neko neglabā un neapstrādā. Kā atšķirību starp trokšņu ģeneratoru un platjoslas ģeneratoru min to, ka ierīce ir paredzēta sakaru traucēšanai. Šo darbību var izdarīt ar krietni vienkāršākām metodēm, kaut vai nepārtrauktu signālu. Troksnis nav iepriekš paredzams un dabā tas ir bieži sastopams. To var mēģināt atdarināt, bet tas ir visai sarežģīti. Termins "troksnis" ir neveiksmīgi ieviesies, tulkojot angļisko terminu, kas latviski tulkojams arī kā traucējums. Troksnis ir atšķirīga signālu klase. Spektra mērījumos nekas neliecina, ka tas tiešām ražo troksni. Tiek ražoti traucējumi, nevis troksnis.

Ja apzīmējumā grib iekļaut funkciju, kas tiek izpildīta, tad ierīce būtu jāsauc par traucējumu ģeneratoru. Ja ierīce tiktu nosaukta par signālu ģeneratoru, tad ļoti daudzi instrumenti būtu tā jāsauc. Plašu frekvenču trokšņu ģenerators nav pareizākais apzīmējums, ka nosaukt šo ierīci.

Secinājums, ka ierīce ir plašu frekvenču trokšņu ģenerators, nav pamatots, jo netika noteikts signāla veids.

Liecinieks /pers. AG/ tiesa sēdē liecināja, ka viņa kvalifikācija ir radiofonijas, televīzijas un mobilo sakaru inženieris. Darba stāžs ir no 1994.gada, specialitāte ekspertīžu jomā no 2011.gada 21.jūnija, ir eksperta sertifikāts.

Liecinieks apstiprināja savu atzinumu, kas sniegts 2013.gada 25.oktobrī. Norādīja, ka plašu frekvenču trokšņu ģeneratoru var pielietot telpu akustisko īpašību noteikšanai un optisko tīklu efektivitātes pārbaudei.

No 2013.gada 3.aprīļa kratīšanas protokola redzams (lietas 1.sējuma 22-28.lapa), ka, veicot kratīšanu SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/" /adrese/, zvērinātu advokātu O.Hincenbergas un J.Halturinas klātbūtnē, /pers. G/ labprātīgi izsniedza viņa kabinetā pie darba galda celofāna maisiņā esošo pelēkas krāsas metālisku ierīci Nr./ierīces numurs/ ar četrām pelēkas krāsas antenām. Minētā ierīce iesaiņota baltā aploksnē ar nodrošinājumu Nr.BA-00256. Kratīšanas protokolā izdarīta atzīme, ka ierīce, kas atradās celofāna maisiņā kopā ar reklāmas materiāliem, tika saņemta izstādē "CEBIT" Vācijā no ierīču ražotāja vai izplatītāja kā reklāmas paraugs. Tā netika izmantota nedz personiskām, nedz saimnieciskām vajadzībām. Uzskata, ka ir izņemta bez tiesiska pamata. Protokolu parakstīja /pers. G/ un viņa aizstāves.

2013.gada 17.jūlijā Drošības policijas priekšnieks /pers. O/sniedza atzinumu (lietas 1.sējuma 30-31.lapa), ka kriminālprocesa Nr.15830006113 ietvaros izņemtā ierīce paredzēta izmantošanai gan stacionāros objektos, gan autotransportā, tā ir aprīkota ar iebūvētu akumulatoru bateriju. Pārbaudot

ierīci darbā, konstatēts, ka tā rada radiofrekvenču signāla traucējumus. Izmantojot šo ierīci, aptuveni 15-20 m rādiusā, būs traucēta mobilo telekomunikāciju ierīču darbība. Ierīce ražota rūpnieciskos apstākļos vai izmantojot rūpnieciskās tehnoloģijas, iespējamā ražotājvalsts ir Ķīna. Izpētes gaitā nav izdevies noskaidrot precīzu ierīces modeļa nosaukumu, tomēr ir noskaidrots, ka ierīce ir plaša diapazona trokšņu ģenerators, kuru var izmantot sevišķajā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Ierīce - plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators, atbilst 2007.gada 25.septembra Ministru kabineta noteikumos Nr.645 "Noteikumi par nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta "iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai" 6.punktam "plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratori".

Stratēģiskas nozīmes preču aprites likums nosaka, ka fiziskajām personām aizliegts iegādāties, glabāt un lietot Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minētas, sevišķa veida veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumentus un to komponentus ($5.^1$panta pirmā daļa). Lai glabātu, ražotu, transportētu, realizētu un apkalpotu speciālās ierīces, kā arī, lai saņemtu eksporta, importa, tranzīta un pārvietošanas licences šīm precēm, ir nepieciešama Drošības policijas speciālā atļauja (licence).

Izdruka no Lursoft datu bāzes par SIA "/Nosaukums I/" norāda, ka SIA "/Nosaukums I/" darbības veidi ir elektronisko ierīču, telekomunikācijas iekārtu un to daļu vairumtirdzniecība un nenorāda uz to, ka SIA "/Nosaukums I/" ir licence glabāt, transportēt, realizēt un apkalpot speciālās ierīces.

Ar 2016.gada 16.decembra Drošības policijas eksperta atzinumu Nr.778 secināts, ka ierīce, atbilstoši Stratēģiskās nozīmes preču aprites likuma 1.panta 1.punktam, ir stratēģiskas nozīmes prece, jo ir iekļauta Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā. Ierīce ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators, kas iekļauts 2007.gada 25.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā.

Par kratīšanas gaitu un protokola sastādīšanu tiesas izmeklēšanas gaitā tika nopratināts VID /amats 3/ /pers. N/, kurš apliecināja kratīšanas izdarīšanas gaitu, protokolā fiksēto, klātesošās personas, viņu darbības, kas kopumā sakrīt ar citām kriminālprocesā iegūtām ziņām. Krimināllietu tiesas kolēģija uzsver, ka kratīšana netika uzsākta bez /pers. G/ klātbūtnes un pirms tās uzsākšanas tika sagaidīts, kad ieradīsies /pers. G/ advokāts. Šādas darbības norāda uz Kriminālprocesa normu ievērošanu, veicot izmeklēšanas darbību, kā arī uz personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, tiesību ievērošanu, kas izslēdz jebkādas saprātīgas šaubas par izņemtā priekšmeta piederību tieši /pers. G/.

Tāpat Krimināllietu tiesas kolēģija uzsver, ka liecinieks /pers. N/ liecināja, ka kratīšanas gaitā pie /pers. G/ darba galda tika atrasts maisiņš ar ierīci un katalogiem, jautājot par to pašam /pers. G/, tika saņemta atbilde par ierīces iegūšanas vietu, laiku, veidu. /pers. N/ liecinātais sakrīt ar kratīšanas protokolā fiksētajiem datiem, proti, ka ierīce tika iegūta izstādē Vācijā.

Liecinieka /pers. N/ liecības vērtējamas kā patiesas, tās sakrīt ar citiem kriminālprocesā iegūtajiem pierādījumiem, nav iegūtas nekādas ziņas par to, ka liecinieka būtu iemesls apmelot apsūdzēto /pers. G/.

/pers. G/ savukārt pilnvērtīgi izmantojis savas procesuālās tiesības - gan pieaicināt aizstāvi, gan piedalīties procesuālās darbībās, nesniegt liecības nedz pirmstiesas kriminālprocesa laikā, nedz tiesās.

/pers. G/ kā SIA "/Nosaukums I/" valdes priekšsēdētājs 2013.gada 12.jūnijā izteica lūgumu atdot kratīšanas laikā izņemtos priekšmetus, kas, /pers. G/ ieskatā, neattiecas uz izmeklējamo noziegumu tautsaimniecības jomā, bet ir nepieciešami tālākai SIA "/Nosaukums I/" saimnieciskās darbības veikšanas nodrošināšanai. Tāpat 2014.gada 1.septembra lūgumā izteikts apgalvojums, ka /pers. G/ pie viņa izņemto ierīci saņēmis kā dāvanu starptautiskās izstādes "CEBIT" laikā Vācijā. Analizējot šos lūgumus, konstatējams, ka /pers. G/ kā SIA "/Nosaukums I/" valdes priekšsēdētājs neapstrīd ierīces piederību.

Saskaņā ar vispārpieejamu informāciju "CEBIT" ir starptautiska, pasaulē lielākā izstāde datortehnikas jomā. Šāda izstāde notiek katru gadu Hannoverē, Vācijā, un tiek uzskatīta par vietu, kur uzzināt jaunākos sasniegumus informācijas tehnoloģiju jomā. 2013.gadā minētā izstāde notika laika periodā no 2013.gada 5.marta līdz 2013.gada 9.martam. Saskaņā ar ziņām no Lursoft datu bāzes (lietas 1.sējuma 59-60.lapa) SIA "/Nosaukums I/" darbības veids ir elektronisko ierīču, telekomunikāciju iekārtu un to daļu vairumtirdzniecība. Kopš tās reģistrēšanas dienas - 2011.gada 9.maija, /pers. G/ ir bijis un ir vienīgais SIA "/Nosaukums I/" dalībnieks, valdes priekšsēdētājs. Saskaņā ar pieejamo publisko informāciju šobrīd SIA "/Nosaukums I/" sevi pozicionē kā viens no vadošajiem uzņēmumiem mobilo telefonu, fototehnikas un datortehnikas izplatītājiem Latvijā, kas klientiem sniedz arī mobilo telefonu un datortehnikas diagnostiku un remontu.

Savukārt aizstāvības liecinieks /pers. M/ papildus šīm ziņām liecināja, ka SIA "/Nosaukums I/" veic mobilo telefonu remontus, izmantojot ierīces, kas pēc ārējā izskata ir līdzīgas tai ierīcei, kuru kratīšanas laikā izņēma /pers. G/ darba kabinetā.

Prokurores norāde uz to, ka /pers. G/ vismaz divus gadus būdams šāda uzņēmuma vadītājs, kas nodarbojas ar elektronisko ierīču, telekomunikāciju iekārtu un to daļu tirdzniecību un remontu, pats vai ar savu padoto starpniecību, apmeklējot "CEBIT" izstādi, pilnībā apzinājās izņemtās ierīces nozīmi. Tieši šī iemesla dēļ vairākkārt tika uzsvērts, ka šī ierīce netika izmantota, taču /pers. G/ šādas darbības netiek inkriminētas, bet ierīces neatļauta glabāšana ir pierādīta pilnībā.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka par ticamiem un ierobežoti pieļaujamiem pierādījumiem ir atzīstami Drošības policijas priekšnieka 2013.gada 17.jūlija atzinums un Drošības policijas eksperta 2013.gada 16.decembra atzinums Nr.778. Abos šajos dokumentos ir sniegtas ziņas par kratīšanas laikā izņemtās ierīces tehniskajiem parametriem, norādīts ierīces izmantošanas nolūks. Eksperta atzinumu tiesas sēdē uzturēja eksperts /pers. U/, kurš, papildus atzinumā norādītajam, sniedza liecības par ekspertīzes uzsākšanu, veikšanu un atzinuma sagatavošanu. Saskaņā ar saņemtajiem atzinumiem, kratīšanas laikā izņemtā ierīce ir portatīvs mobilo telefonu un WiFi signāla slāpētājs- bloķētājs, kas paredzēts lietošanai vietās, kur šo sakaru lietošana ir nevēlama vai aizliegta. Tā rada elektromagnētiskā lauka izstarojumu noteiktos radiofrekvenču diapazonos, tādejādi aptuveni 10 m rādiusā ap izpētāmo ierīci tiek traucēta vai pārtraukta tādu iekārtu un ierīču darbība, kas darbojas šajā radiofrekvenču diapazonā. Izpētē noskaidrots, ka ierīce ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators, kas atbilstoši Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 1.panta 1.punktam ir stratēģiskas nozīmes prece, kas, atbilstoši Ministru Kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktam, atbilst ierīcei operatīvās darbības pasākumu traucēšanai.

Apsūdzētā aizstāvji apšaubīja abus Drošības policijas sniegtos atzinumus, norādot uz procesuāliem pārkāpumiem, kā arī uz nepietiekošu eksperta kvalifikāciju šāda atzinuma sniegšanai.

Tiesas sēdē kā aizstāvības liecinieks tika nopratināts /pers. V/, kurš liecināja par kratīšanas laikā izņemtās ierīces tehnisko specifikāciju un pielietošanu. Turklāt /pers. V/ norādīja, ka konkrētā ierīce ir paredzēta sakaru traucēšanai. No šīs ierīces nevar iegūt nekādu informāciju, tā neko nesaglabā un neapstrādā. Tai skaitā liecinieks zinātniski izskaidroja terminu "troksnis" un "traucējumi" nozīmi, kā rezultātā secināja, ka termins "troksnis" ir neveiksmīgi ieviests, tulkojot to no angļu valodas, ka tas pareizāk būtu tulkojams kā traucējums. Kā arī liecinieks liecināja, ka, ņemot vērā ierīces spektra mērījumus, jākonstatē, ka tā rada traucējumus, nevis troksni, tā būtu dēvējama par traucējumu ģeneratoru. Turklāt šādus apgalvojumus liecinieks izvirzīja, iepazīstoties ar Drošības policijas eksperta atzinumu, pats neveicot nekādus mērījumus vai darbības ar izņemto ierīci. Rezumējot teikto, liecinieks vēlreiz apgalvoja, ka problēma ir dažādu terminu lietojumā un nosaukumā, bet pēc būtības neapšaubīja Drošības policijas eksperta atzinumā secināto, ka ierīce domāta mobilo telefonu un WiFi signāla slāpēšanai-bloķēšanai.

Lietā arī nepastāv strīds par to, ka izņemtā ierīce neiegūst un nesaglabā nekāda veida datus, bet gan slāpē un bloķē konkrētus signālus konkrētā rādiusā. Gan Drošības policijas atzinumos un eksperta /pers. U/ liecībās, gan liecinieka /pers. V/ liecībās minēts, ka darbības rādiuss var mainīties

atkarībā no vairākiem komponentiem, tai skaitā pašas ierīces uzlādes līmeņa, datu raidīšanas porta atrašanās tāluma/tuvuma, apkārtējā vidē esošajiem šķēršļiem. Tas arī izskaidro nelielās atšķirības starp sākotnējā 2013.gada 17.jūlija Drošības policijas atzinumā un 2013.gada 16.decembra eksperta atzinumā norādītajiem ierīces darbības parametriem. Vienlaikus abi šie atzinumi satur pietiekamu informāciju, lai secinātu, ka izņemtā ierīce atbilst ierīcei operatīvās darbības pasākumu traucēšanai, kāda norādīta Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā.

Turklāt tiesas izmeklēšanas laikā netika gūts apstiprinājums tam, ka Drošības policijas eksperts, pamatojoties uz savām akadēmiskajām un praktiskajā darbā gūtajām zināšanām, nav sniedzis kompetentu atzinumu. Abas personas - /pers. U/ un /pers. V/, būdami speciālisti konkrētā jomā, snieguši vienādus secinājumus par izņemto ierīci, tās darbību un nozīmi. Turklāt /pers. U/ ir veicis minētās ierīces kontrolpārbaudes izpētes ceļā, nevis tikai pēc ārēja izskata vai aprakstiem tehniskajā literatūrā, ir izdarījis veiktās izpētes rezultātā iegūtus secinājumus par ierīces nozīmi un pielietošanas iespējām.

Izvērtējot dokumentāli noformētos atzinumus no to pieļaujamības viedokļa, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta prasībām Kriminālllietu tiesas kolēģija atzīst, ka procesa virzītājam Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta kārtībā bija tiesības pieprasīt atzinumu Drošības policijai par izņemto priekšmetu, jo kriminālprocesa virzītājs nevar tikt uzskatīts par stratēģiskas nozīmes preču subjektu vai ar stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroli saistītu valsts iestādi. Kriminālprocesā veicamās procesuālās darbības un kārtību nosaka Kriminālprocesa likums. Pēc atzinuma saņemšanas, kurā kratīšanas laikā izņemtā ierīce tika atzīta par stratēģiskas nozīmes preci, pamatoti tika pieņemts lēmums noteikt stratēģiskās nozīmes preču ekspertīzi, kuras veikšanu spēj nodrošināt Drošības policijas eksperti-speciālisti. Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumiem Nr.753 "Par tiesu ekspertīžu iestāžu sarakstu" Drošības policija tajos nav iekļauta kā tiesu ekspertīžu iestāde, līdz ar ko atzīstams, ka procesa virzītājai nebija pamata noteikt minēto ekspertīzi, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 201.pantu, bet tā bija nosakāma pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 202.pantu.

Kriminālprocesa likuma 130.panta trešā daļa noteic, ka ziņas par faktiem, kuras iegūtas, pieļaujot citus procesuālos pārkāpumus, uzskatāmas par ierobežoti pieļaujamām un var tikt izmantotas pierādīšanā tikai tādā gadījumā, ja pieļautie procesuālie pārkāpumi ir nebūtiski vai var tikt novērsti, tie nevarēja ietekmēt iegūto ziņu patiesumu vai ja to ticamību apstiprina pārējās procesā iegūtās ziņas.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst konstatēto Kriminālprocesa likuma pārkāpumu par nebūtisku, kas nevarēja ietekmēt sniegtā atzinuma patiesumu. Turklāt atzinumā izdarītie secinājumi apstiprinās ar citām lietā iegūtām ziņām par faktiem.

Drošības policijas eksperta /pers. U/ atzinums pēc būtības sakrita ar pieaicinātā aizstāvības liecinieka /pers. V/ liecināto. Turklāt, /pers. U/ tika brīdināts par kriminālatbildību par nepatiesa atzinuma sniegšanu. Procesa virzītājai nebija pamata apšaubīt /pers. U/ kompetenci, šo faktu apliecina gan tas, ka ekspertīzes veikšanu /pers. U/ uzticēja viņa tiešais priekšnieks, kuram bija zināmas /pers. U/ zināšanas un pieredze, kā arī kvalifikācija, kas neizslēdza iespēju /pers. U/ veikt attiecīgās ekspertīzes izdarīšanu. Ja /pers. U/ būtu pārliecinājies, ka nevarēs atbildēt uz lēmumā uzdotajiem jautājumiem tādēļ, ka viņam nav attiecīgu speciālo zināšanu, attiecīgas izpētes metodikas vai citu būtisku apstākļu dēļ, viņš, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 205.panta nosacījumiem, rakstītu motivētu paziņojumu procesa virzītājam.

Līdz ar to nepastāv pamats viedoklim, ka pastāv šaubas par atzinuma ticamību, attiecināmību un tas atzīstams par ierobežoti pieļaujamu pierādījumu.

Krimināllietas iztiesāšanas gaitā pirmās instances tiesā aizstāvība lūdza pievienot krimināllietas materiāliem /pers. V/ 2014.gada 19.augusta atzinumu, kurā /pers. V/ izdara secinājumu par ierīces nozīmi un pielietojumu pēc tās tehniskajiem parametriem, dodot tai iespējamo pareizo nosaukumu. Norādot secinājumos, ka ierīce pēc saviem tehniskajiem parametriem neatbilst Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā norādītajam jēdzienam "plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators", bet ir platjoslas frekvences modulēta signāla ģenerators, jeb, kā iepriekš minēts un paša /pers. V/ liecībās norādīts, - ierīce rada traucējumus jeb, tas ir, traucējumu ģenerators - slāpē un bloķē konkrētus signālus konkrētā rādiusā. /pers. V/ norāda tikai uz neatbilstošu ierīces nosaukumu, nevis nepareizu pašas ierīces darbības noteikšanu. Turklāt pats liecinieks /pers. V/ vairākkārt ir paskaidrojis tiesā, ka savus secinājumus viņš ir izdarījis, nevis izpētot un pārbaudot kriminālprocesā izņemto ierīci, bet gan ir apkopojis /pers. G/ sniegtās ziņas par minēto ierīci.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka tic eksperta /pers. U/ sniegtajam atzinumam, jo tas ir sniegts ierīces reālas praktiskās izpētes rezultātā, pretēji tam, kā un kādos apstākļos savu teorētisko izpēti ir veicis /pers. V/.

Krimināllietu tiesu kolēģija piekrīt prokurores D.Gavariņas uzskatam, ka pastāv strīds starp terminiem par ierīces iespējamo pielietojumu, un līdz ar to tiek mēģināts ieviest šaubas noziedzīga nodarījuma sastāva esamības konstatēšanai, pielietojot normatīvo aktu gramatisko tulkojumu, nevis skatoties to regulējumu pēc būtības. Jo tieši pēc būtības visi pieaicinātie speciālisti apgalvoja, ka ierīce neko citu nespēj, kā radīt traucējumus. Savukārt Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā tieši noteikts un īpaši atsevišķi izdalīts - iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai.

Līdz ar to lietā nepastāv nekādas sapratīgas šaubas par to, ka /pers. G/ darba vietā veiktās kratīšanas laikā atrasta tieši šāda ierīce, kuras tehniskais raksturojums un pielietošanas iespējas izvērsti tika pamatotas eksperta /pers. U/ atzinumā.

Tiesas izmeklēšanas laikā aizstāvība norādīja uz iespējamiem pārkāpumiem, nosūtot kratīšanas laikā izņemto ierīci no vienas iestādes uz citu. Analizējot krimināllietas materiālus, noklausoties procesa virzītāju /pers. S/ un viņas tiešās priekšnieces liecinieces /pers. T/ teikto, eksperta /pers. U/ liecināto, atzīstams, ka amatpersonas ir pieļāvušas dažas nebūtiskas nepilnības, rīkojoties ar izņemto priekšmetu, īpaši detalizēti nefiksējot iepakojuma individuālās īpašības, uzsākot un pabeidzot veikt ar to jebkādas procesuālas darbības. Vienlaikus secināms, ka nav konstatējami tādi trūkumi vai pārkāpumi, kas pilnībā izslēdz iespēju izsekot lietiskā pierādījuma pārvietošanu vai identificēt to vispār. Neviena persona, kura jebkādā veidā saskarusies ar izņemto ierīci, tiesas sēdē pat nepieļāva iespēju, ka laikā, kad ierīce tika nodota no vienas iestādes citai, būtu iespējama tās samainīšana vai citas neatļautas darbības ar to. Visas iesaistītās personas, kuras saņēma ierīci glabāšanai vai izpētei, apgalvoja, ka ierīce vienmēr bijusi iepakota aprakstam atbilstošā, nebojātā iepakojumā.

Tiesas sēdē nopratinot procesa virzītāju /pers. S/, noskaidrots, ka, saņemot kratīšanas rezultātā izņemtās lietas un dokumentus, viņa uzsākusi to apskati. Atceras, ka arī apskatīja pelēko ierīci ar četrām antenām, ko, nolūkā noskaidrot tās pielietojumu un nozīmi, nosūtīja Drošības policijai atzinuma saņemšanai. Kā norādīja lieciniece, viņa personīgi nogādāja ierīci Drošības policijā, kā arī, pēc atzinuma saņemšanas, personīgi to paņēma no minētās iestādes. Turpmāk ierīce tika glabāta viņas seifā, darba kabinetā, un ar pieņemšanas-nodošanas aktu nodota pastāvīgā glabāšanā VID /amats 1/ vadītājas /pers. T/ pārziņā esošajā glabātavā. Saskaņā ar lēmumu par ierīces nodošanu glabāšanai un minēto aktu (lietas 1.sējuma 38-39.lapa), procesa virzītāja nodevusi ierīci, kas atradusies iepakojumā, savukārt izmeklēšanas daļas vadītāja pieņēmusi to. Aizstāvju norādījumi uz nepilnībām šī akta sastādīšanā, kuru dēļ nav iespējams saprast, ko tieši procesa virzītāja nodevusi izmeklēšanas daļas vadītājai, tika atspēkoti pirmās instances tiesā.

Tiesas sēdē /pers. S/ paskaidroja, ko tieši viņa nodevusi glabāšanā ar minēto aktu un tieši - pie /pers. G/ kratīšanas laikā izņemto ierīci. Šādu apgalvojumu lieciniece izteica pamatojoties uz lietiskā pierādījuma iepakojuma apskati, un vēlreiz tiesas sēdē izlasot minētajā nodošanas- pieņemšana aktā fiksēto. Lieciniece norādīja, ka lietiskā pierādījuma iepakojums, spriežot pēc viņas pašas rokrakstā izpildītā teksta uz tā, ir tas pats iepakojums, kurā atradās ierīce visā pirmstiesas kriminālprocesa laikā. Uz iepakojuma viņas uzrakstītais paskaidrojošais teksts pilnībā sakrīt ar nodošanas-pieņemšanas aktā uzrakstīto tekstu, turklāt tas apstiprināts ar atsauci uz kratīšanas protokolu.

Krimināllietu tiesas kolēģija, noklausoties liecinieces /pers. S/ liecības, kā arī liecinieka /pers. U/ liecības, kuram arī tika uzrādīts lietiskā pierādījuma iepakojums, secina, ka lietiskā pierādījuma iepakojums, proti, aploksne, visā pirmstiesas kriminālprocesa laikā nebija nomainīta un tā ir identificējama pēc uzrakstiem uz tās un abu liecinieku liecībām. Tāpat liecinieces liecinātais, ka viņa personīgi bija nogādājusi lietisko pierādījumu, iepakotu konkrētajā aploksnē, uz Drošības policiju un atpakaļ, ka iepakojums nekad nebija bojāts, apstiprinās ar objektīvi konstatēto tiesas izmeklēšanas laikā, apskatot lietiskā pierādījuma iepakojumu. Līdz ar to, izvērtējot šādas ziņas kopumā un savstarpējā sakarībā, iespējams secināt, ka kratīšanas laikā SIA "/Nosaukums I/" struktūrvienībā "/Nosaukums B/", /reģistrācijas numurs/, /adrese/ izņemtais, un šobrīd krimināllietai pievienotais lietiskais pierādījums ir viena un tā pati ierīce. Aizstāvības izvirzītais apgalvojums, ka ierīci nevar identificēt pēc tās individuālām pazīmēm, jo tai nav piešķirts individuāls numurs, tikai svītru kods, kā arī izmeklēšanas gaitā atšķiras krimināllietas materiālos lietotais ierīces svītru kodā lietotais pirmo burtu apzīmējums – "W" vai "VV", nav atzīstams par pamatotu. Pirmkārt, ierīces individuālā numura neesamībai nevar būt izšķiroša nozīme tās identificēšanai, turklāt nepastāv šaubas par to, ka ierīce ar vienādu svītru kodu, nosaukumu, ārējo izskatu ir viena un tā pati ierīce, nevis divas atšķirīgas ierīces. Kas attiecas uz svītru kodā esošo burtu lietošanu, norādāms, ka arī tas nevar būt izšķirošs ierīces identificēšanai. Tieši iespējamā atšķirība datorrakstā - dažādie fontu veidi ir izskaidrojums, kāpēc kāds šos uzdrukātos burtus identificē kā dubulto "V" - W, vai kā divu atsevišķu "VV" rakstību. Uz to norādīja arī eksperts /pers. U/ savās liecībās pirmās instances tiesas sēdē.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka kriminālprocesa laikā netika gūtas ziņas par to, ka kāda amatpersona būtu bijusi nelabvēlīga vai personiski ieinteresēta, lai pret apsūdzēto /pers. G/ tiktu izvirzīta apsūdzība, līdz ar ko veikusi kādas apzinātas, neatļautas darbības ar izņemto priekšmetu. Nav ziņu, ka kādam būtu pamats apmelot /pers. G/, vai veikt apzinātas darbības nolūkā panākt /pers. G/ saukšanu pie krimināltatbildības.

Krimināllietas iztiesāšanas gaitā aizstāvība lūdza pievienot krimināllietas materiāliem Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas 2014.gada 6.februāra izziņu Nr.61/74-284, kurā, atbildot uz /pers. G/ pieprasījumu, norādīts, ka krimināllietā izņemtā ierīce, kam sniegts Drošības policijas atzinums, nav iekļauta 2013.gada 11.marta Eiropas Savienības kopējā militāro preču saraksta 2013/C 90/01 sadaļā ML4.b. Sniedzot novērtējumu šādai izziņai, norādāms, ka /pers. G/ netiek inkriminēts minētajā militārajā sarakstā iekļauto preču aprites pārkāpums, bet gan tieši Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā iekļauto ieroču aprites pārkāpums. Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 1.panta 1.punktā ir noteikts, ka stratēģiskas nozīmes prece - sistēmas, iekārtas, to sastāvdaļas, materiāli, ķīmiskās vielas, priekšmeti, programmatūras, tehnoloģijas un pakalpojumi, kas ietverti 1) Padomes 2009.gada 5.maija regulas (EK) Nr. 428/2009, ar ko izveido Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontrolei, 1.pielikumā, 2) Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā un 3) Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā. Līdz ar ko viennozīmīgi atzīstams, ka minētā Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas izziņa nav attiecināma uz šo izskatāmo gadījumu un /pers. G/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu. Tāpat nav attiecināms uz kriminālprocesu /pers. V/ 2014.gada 19.augusta atzinums, jo arī tajā tika norādīts, ka izņemtā ierīce pēc saviem tehniskajiem parametriem neatbilst nevienai Eiropas Savienības kopējā militāro preču sarakstā uzskaitītajai precei, jo, kā jau tas tika norādīts, šāda apsūdzība /pers. G/ nav celta. Turklāt /pers. V/, nebūdams iepazīstināts ar krimināllietas materiāliem, eksperta sniegtajām ziņām par viņa specializāciju un praktisko pieredzi, sniedz savus vērtējumus par to, kādas kompetences piemīt vai nepiemīt konkrētai specialitātei saistībā ar Tiesu ekspertu likumā noteikto. Šādu /pers. V/ atzinumu, kas balstīts uz vienpusīgi un tendenciozi pasniegtas informācijas pamatu, nevar atzīt par ticamu pierādījumu.

Krimināllietas iztiesāšanas gaitā pirmās instances tiesā aizstāvība lūdza pievienot krimināllietas materiāliem /pers. A0/ 2014.gada 15.jūnija atzinumu par psihofizioloģiskās poligrāfiskās testēšanas rezultātiem, kurā norādīts, ka ar 95% varbūtību /pers. G/ saka patiesību, ka viņš nekad kratīšanas veicējam /pers. N/ nebija teicis, ka kratīšanas laikā izņemtā ierīce ir mobilo telefonu slāpētājs un ka nekad nebija lietojis konkrēto ierīci, kā arī to neaizliedz glabāt vairāki konkrēti normatīvie akti. Minētajā atzinumā /pers. A0/ dēvē sevi par ekspertu, savukārt atzinums sagatavots ar virsrakstu "Dienesta lietošanai", līdz ar to pastāv šaubas par to, ka minētais atzinums ir taisīts nolūkā to pievienot kriminālprocesam, kurš tiek iztiesāts atklātā tiesas sēdē.

Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 200.pantu lēmumu par ekspertīzes noteikšanu pieņem procesa virzītājs, taču ar lūgumu par šādas ekspertīzes noteikšanu vai atzinuma saņemšanu no speciālista, kas veiktu pētījumu, kurā izmantojamas speciālas zināšanas kādā zinātnes vai tehnikas nozarē, ne pirmstiesas kriminālprocesā, ne tiesas izmeklēšanā netika saņemts. Kriminālprocesa likumā 113.pantā lietotais termins - speciālists nav attiecināms uz /pers. A0/, kā arī viņš nav eksperts Kriminālprocesa likuma 33.,34.panta izpratnē. Vienlaikus, apmierinot lūgumu pievienot minēto dokumentu krimināllietas materiāliem un vērtēt to kopsakarībā ar citiem rakstveida pierādījumiem, tiesa nolēma arī nopratināt /pers. A0/.

Tiesas sēdē aizstāvības liecinieks /pers. A0/ uzturēja savu sniegto atzinumu, paskaidroja par tā veikšanas gaitu, pielietoto metodi, zināšanām. Vienlaikus liecinieks norādīja, ka savus atzinumus sniedz, analizējot personas psihofizioloģiskos rādītājus un tās ārējo uzvedību savstarpējās sarunas laikā, proti, pulss, elpošana, acu kustība, plaukstu svīšana, mīmikas reakcijas un citi. Turklāt tiesā /pers. A0/ ir norādījis, ka pastāv iespēja apmānīt ekspertu. Ir grūti noteikt, vai cilvēks melo, ja viņš ir aukstasinīgs un neizrāda nekādas pazīmes. Izvērtējot /pers. A0/ atzinumu, secināms, ka slēdziens nesatur ziņas par to, kādas atbildes uz 12 slēdzienā norādītajiem jautājumiem ir devis /pers. G/. Norādīts tikai, ka /pers. G/ ar varbūtību 95% runā taisnību, atbildot uz šiem 12 jautājumiem. Bet, kā viņš ir atbildējis - ar jā vai nē, nav norādīts. Bez tam slēdzienā kategoriskā formā tiek secināts, ka /pers. G/, iepazīstoties ar jautājumos norādītajiem normatīviem dokumentiem, saprot, ka pelēkas krāsas metālisko ierīci ar četrām pelēkas krāsas antenām ar sērijas Nr./ierīces numurs/, kura kratīšanas protokolā atzīmēta ar Nr.12, ir atļauts glabāt, kā arī to, ka viņš nav lietojis ierīci un nav teicis /pers. N/, ka šī ierīce ir mobilo tālruņu slāpētājs.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka šādu atzinumu nav pamata atzīt par pierādījumu lietā, jo tas netika iegūts Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nav ticams un nesatur tādas ziņas par faktiem, kas būtu attiecināmi uz pierādīšanas priekšmetu.

/pers. A0/ nevar atzīt par tādu specialistu, kas varētu noteikt /pers. G/ darba vietā izņemtās ierīces pielietojumu un nozīmi, kā arī tās glabāšanas likumību.

Lietā nepastāv strīds par liecinieka /pers. N/ sniegto liecību ticamību. Pirmās instances tiesas sēdē liecinieks paskaidroja, ka precīzi neatceras, ko /pers. G/ pateica par ierīci. Viņš atceras tikai to, ka /pers. G/ teicis, ka nav šo ierīci lietojis. Procesā iesaistītās personas nav lūgušas nolasīt /pers. N/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības un šis liecības nav pamata izvērtēt.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prokurores D.Gavariņas pirmās instances tiesas sēdē teiktajā debašu runā izteikto viedokli par tiesību zinātnieku viedokļu izmantošanu pierādīšanā. Latvijas Republikas Augstākā tiesa 2014.gada 19.jūnija lēmumā atzinusi, ka, atbilstoši Kriminālprocesa likuma principiem, procesā iesaistītajām personām ir tiesības iesniegt pierādījumus, nevis viedokļus par Krimināllikuma normu piemērošanu konkrētā lietā. Tiesību zinātnieka viedoklis par Krimināllikuma normas piemērošanu konkrētā lietā nav atzīstams par pierādījumu Kriminālprocesa likuma izpratnē. Saskaņā ar Krimināllikuma 23.pantu krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdēs izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai arī atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā *(Sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2014.gada19.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-0227/14).*

Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums skaitās par pabeigtu ar brīdi, kad izdarīts panta dispozīcijā norādīto priekšmetu aprites aizlieguma pārkāpums (formāls sastāvs) *(Sk. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). U.Krastiņš, V.Liholaja, D.Hramkova – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 322.lpp.).*

Pirmās instances tiesa, taisot lietā attaisnojošu spriedumu, nepamatoti piešķīrusi augstāku ticamības pakāpi /pers. G/, SIA "/Nosaukums I/" darbinieka un aizstāvības liecinieka /pers. M/ sniegtajām liecībām, ignorējot citus pirmstiesas kriminālprocesā iegūtos un tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus. Kratīšanas protokols nesatur ziņas, ka /pers. M/ piedalījies kratīšanā, savukārt saskaņā ar liecinieka - VID /amats 3//pers. N/ liecināto, kratīšana tika uzsākta pēc /pers. G/ ierašanās konkrētajā vietā, pēc tā, kad /pers. G/ uzaicināja un ieradās viņa aizstāvis. Liecinieks norādīja, ka redzējis citus SIA "/Nosaukums I/" darbiniekus, bet neliecināja, ka kāds no viņiem ir piedalījies kratīšanas izdarīšanā. Izmeklēšanas darbības veicējs /pers. N/, VID Finanšu policijas amatpersona, norādīja, ka veicis izmeklēšanas darbību procesa virzītāja uzdevumā, nolūkā iegūt pierādījumus par iespējamu SIA "/Nosaukums I/" izdarītu noziedzīgu nodarījumu valsts ieņēmumu jomā, ar mērķi nemaksāt valsts budžetā nodokļus, kā arī, iespējams, legalizēt finanšu līdzekļus lielā apmērā, nevis personīgi pret /pers. G/. Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 26.janvāra spriedumā lietā Nr.SKA-45/2009, lai gan policijas darbinieka liecības (arī paskaidrojumi un dienesta ziņojumi) nav pašas par sevi uzskatāmas par absolūti ticamām un neapstrīdamām, tiesas ieskatā, policijas darbinieka liecinātajam par notikumiem, kas risinājušies, tām pildot savus dienesta pienākumus, ir piešķirama augsta ticamības pakāpe. Lietā nav neviena pierādījuma, kas norādītu uz to, ka policijas amatpersona, sniedzot liecības par notikušo, bijusi neobjektīva. Tāpat tiesa nav konstatējusi policijas amatpersonu iepriekšēju saistību ar apsūdzēto /pers. G/ un līdz ar to, vēlmi viņu nepatiesi apmelot.

Pirmās instances tiesa savā spriedumā, neobjektīvi un pretēji Kriminālprocesa likumā norādītajam, ir novērtējusi izmeklēšanas darbības - kratīšana veikšanas kārtību un iegūto rezultātu fiksēšanu.

Tiesa ir atzinusi, ka kratīšanas laikā tika pārkāpts Kriminālprocesa likuma 159.pants, jo netika aprakstīti izņemtie priekšmeti un dokumenti.

Izmeklēšanas darbības - kratīšana veikšanu regulē Krimināllikuma 179-185.pants. Neviens no šiem pantiem neparedz, ka kratīšanas laikā ir jāveic izņemto priekšmetu un dokumentu apskate. Krimināllikuma 159.pantā minētā apskate ir atsevišķa izmeklēšanas darbība.

Izvērtējot lietā esošo kratīšanas protokolu, apelācijas instances tiesa nav konstatējusi būtiskus Kriminālprocesa likuma pārkāpumus, kas būtu par pamatu minētā protokola atzīšanai par nepieļaujamu pierādījumu. Izņemtā ierīce, kas kratīšanas protokolā apzīmēta ar Nr.12, ir aprakstīta sekojoši – pelēkas krāsas metāliska ierīce Nr./ierīces numurs/ ar četrām pelēkas krāsas antenām.

Krimināllietu tiesas kolēģija pievienojas prokurores viedoklim, ka pirmās instances tiesas kļūdaina minēto izmeklēšanas darbību izpratne novedusi pie kļūdaina pirmās instances tiesas secinājuma, ka apskates protokola neesamība liedz identificēt, vai kratīšanas laikā izņemtais priekšmets un krimināllietas materiāliem pievienotais priekšmets ir viena un tā pati ierīce, kuras aprites noteikumu pārkāpšana tiek inkriminēta /pers. G/.

Turklāt pirmās instances tiesā lieciniece /pers. S/ ir norādījusi uz to, ka lietā veikta arī tāda izmeklēšanas darbība, kā kratīšanas laikā izņemto priekšmetu apskate, tā ir atrodama pamatlietā Nr.15830006113, no kuras ir izdalīta šī krimināllieta.

Prokurores lūgums izprasīt no pamatlietas apskates protokolu tika noraidīts (lietas 2.sējuma 273-274.lapa).

Neskatoties uz to, ka apskates protokols netika pievienots izskatāmajai lietai, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka nepastāv pamats uzskatīt, ka kratīšanas laikā izņemtā ierīce ir bijusi samainīta un ekspertīze ir veikta saistībā ar citu - neidentificētu priekšmetu. Kriminālprocesa laikā netika pieļauti pārkāpumi, kas izslēdz iespēju izsekot lietiskā pierādījuma pārvietošanu no vienas iestādes uz citu.

Lietā netika iegūti pierādījumi tam, ka eksperta /pers. U/ rīcībā ir bijusi cita ierīce, nevis tā, kas izņemta /pers. G/ darba vietā.

Eksperts /pers. U/ eksperta atzinumā ir norādījis ierīces numuru /ierīces numurs/, pirmās instances tiesā izskaidrojot šādas rīcības pamatojumu. Eksperta atzinuma izpētes daļā atrodas minētās ierīces fotoattēls, no kura redzams ierīces Nr./ierīces numurs/, tas ir tieši tāds pats, kāds ierakstīts kratīšanas protokolā.

Liecinieces /pers. S/ un /pers. T/ apliecināja, ka ierīce, kas tika pievienota lietai kā lietiskais pierādījums, ir uzglabāta, nepārkāpjot Kriminālprocesa likuma normas. Liecinieks /pers. U/ izskaidroja ierīces numurā pieļauto pārrakstīšanās kļūdu.

Krimināllietu tiesas kolēģija piekrīt, ka par pierādīšanā izmantojamu un pieļaujamu pierādījumu atzīstams Drošības policijas priekšnieka 2013.gada 17.jūlija atzinums un eksperta /pers. U/ 2013.gada 16.decembra atzinums Nr.778.

Abos atzinumos sniegtas ziņas par kratīšanas laikā izņemtās ierīces tehniskajiem parametriem, skaidrots ierīces izmantošanas nolūks.

Drošības policijas priekšnieka /pers. O/ atzinumā teikts, ka tā rada radiofrekvenču signāla traucējumus konkrētajos diapazonos, līdz ar ko, izmantojot šo ierīci, aptuveni 15-20 m rādiusā, būs traucēta to mobilo telekomunikāciju ierīču darbība, kas darbojās konkrētajā diapazonā. Ierīce ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators un atbilst Ministra kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 6.punktam "plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratori". Šis atzinums nav atzīstams par eksperta atzinumu, tas ir sākotnējais atzinums kriminālprocesa uzsākšanas stadijā, jo neesot iepriekšējai saskarsmei ar līdzīga rakstura ierīcēm, procesa virzītājam bija nepieciešams noskaidrot izņemtās ierīces tehnisko raksturojumu un piemērošanas aspektus. Rezultātā tika noskaidrots, ka atrastā ierīce ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators, un nozīmēta stratēģiskas nozīmes preču ekspertīze.

Eksperta atzinumu tiesas sēdē uzturēja eksperts /pers. U/, kurš, papildus atzinumā norādītajam, sniedza liecības par ekspertīzes uzsākšanu, veikšanu un atzinuma sagatavošanu. Saskaņā ar eksperta /pers. U/ atzinumu, kratīšanas laikā izņemtā ierīce ir portatīvs mobilo telefonu un WiFi signāla slāpētājs-bloķētājs, kas paredzēts lietošanai vietās, kur šo sakaru lietošana ir nevēlama vai aizliegta. Tā rada elektromagnētiskā lauka izstarojumu noteiktos radiofrekvenču diapazonos, tādejādi aptuveni 10 m rādiusā ap izpētāmo ierīci tiek traucēta vai pārtraukta tādu iekārtu un ierīču darbība, kas darbojas šajā radiofrekvenču diapazonā. Izpētē noskaidrots, ka ierīce ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators, kas, atbilstoši Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 1.panta 1.punktam, ir stratēģiskas nozīmes prece, kas, atbilstoši Ministru Kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktam, atbilst ierīcei operatīvās darbības pasākumu traucēšanai.

Abi atzinumi ir identiski, neliela atšķirība ir konstatējama ierīces darbības rādiusā, šīs atšķirības rašanās mehānismu pirmās instances tiesā izskaidroja liecinieks /pers. V/.

Aizstāvības liecinieks /pers. V/ liecināja par kratīšanas laikā izņemtās ierīces tehnisko specifikāciju, pielietojumu. Īpaši atzīmējams, ka /pers. V/ norādīja, ka konkrētā ierīce ir paredzēta sakaru traucēšanai. No šīs ierīces nevar iegūt nekādu informāciju, tā neko nesaglabā un neapstrādā. Tai skaitā liecinieks zinātniski izskaidroja terminu "troksnis" un "traucējumi" nozīmi, kā rezultātā secināja, ka termins "troksnis" ir neveiksmīgi ieviests tulkojums no angļu valodas, tas pareizāk būtu tulkojams kā traucējums. Liecinieks uzskata, ka, ņemot vērā ierīces spektra mērījumus, jākonstatē, ka tā rada traucējumus, nevis troksni, un būtu dēvējama par traucējumu ģeneratoru. Turklāt šādus apgalvojumus liecinieks izvirzīja, iepazīstoties ar Drošības policijas eksperta atzinumu, pats neveicot nekādus mērījumus vai darbības ar izņemto ierīci. Viņš apstiprināja, ka ir pētījis līdzīgas ierīces, bet šo konkrēto ierīci nav turējis rokās. Tomēr liecinieks apstiprināja, ka problēma ir dažādu terminu lietojumā un nosaukumā, pēc būtības neapšaubīja Drošības policijas eksperta atzinumā secināto, ka ierīce domāta mobilo telefonu un WiFi signāla slāpēšanai-bloķēšanai. Viņš norādīja, ka šādu ierīci izmanto sakaru slāpēšanai ar domu, ka nelielā zonā ap šo ierīci mobilie telefoni neuztver šūnas stacijas signālu. Telefoni nesaprot, ka ir tīklā un rāda, ka nav zonas un no telefona nav iespējams piezvanīt. Šie slāpētāji rada signālu lejupceļā (downling frekvencē). Ja telpa būtu tukša un klaja, tad ierīce tiešām darbotos 10 m rādiusā.

Ņemot vērā, ka eksperts pats nav pētījis pie /pers. G/ izņemto ierīci, Krimināllietu tiesas kolēģija tic eksperta /pers. U/ sniegtajam atzinumam, kurš

ir veicis ierīces izpēti un kura secinājumi pamatoti ar veiktā pētījuma praktiskiem rezultātiem. Turklāt /pers. U/ tika brīdināts par krimināatbildību par nepatiesa atzinuma sniegšanu.

Lietā nepastāv strīds, ka izņemtā ierīce neiegūst un nesaglabā nekāda veida datus, bet gan slāpē un bloķē konkrētus signālus konkrētā rādiusā. No Drošības policijas atzinumos un eksperta /pers. U/ liecībām, liecinieka /pers. V/ liecībām izriet, ka darbības rādiuss var mainīties atkarībā no vairākiem komponentiem, tai skaitā pašas ierīces uzlādes līmeņa, datu raidīšanas porta atrašanās tāluma/tuvuma, apkārtējā vidē esošajiem šķēršļiem. Tas arī izskaidro nelielās atšķirības starp sākotnējā Drošības policijas 2013.gada 17.jūlija atzinumā un eksperta 2013.gada 16.decembra atzinumā norādītajiem ierīces darbības parametriem. Vienlaikus abi šie atzinumi satur pietiekamu informāciju, lai secinātu, ka izņemtā ierīce atbilst ierīcei operatīvās darbības pasākumu traucēšanai, kāda norādīta Ministru kabineta 2007.gada 25.sptembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā.

Secināms, ka gan /pers. U/, gan /pers. V/, būdami speciālisti konkrētā jomā, tiesas sēdē ir snieguši līdzīgus secinājumus par izņemtās ierīces darbību un nozīmi.

Krimināllietu tiesas kolēģija norāda, ka Kriminālprocesa likuma 195.pants nenosaka, ka stratēģiskas nozīmes preču ekspertīze ir obligāta ekspertīze. Ņemot vērā, ka procesa virzītājs nav stratēģiskas nozīmes preču subjekts un nedarbojas ar stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroli saistīta valsts iestādē, Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta kārtībā, nolūkā noskaidrot kriminālprocesam nozīmīgu faktu, procesa virzītājs bija tiesīgs pieprasīt un saņemt kompetentas institūcijas atzinumu. Drošības policijas priekšnieka /persona O/ atzinums vērtējams kā kompetentas institūcijas atzinums, kas sniegts Kriminālprocesa likuma 133.panta trešās daļas kārtībā.

2014.gada 19.augusta atzinumā /pers. V/ izdarījis secinājumu par ierīces nozīmi un pielietojumu pēc tās tehniskajiem parametriem, un devis tai iespējamo, pēc viņa ieskatiem pareizo, nosaukumu. Apelācijas instances tiesa pievienojas prokurores viedoklim, ka, secinājumos norādot, ka ierīce pēc saviem tehniskajiem parametriem neatbilst Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā norādītajam jēdzienam "plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators", bet ir platjoslas frekvences modulēta signāla ģenerators. Vienlaicīgi, pirmās instances tiesā sniegtajās liecībās, norādot, ka ierīce rada traucējumus un tas ir traucējumu ģenerators, kas bloķē konkrētus signālus konkrētā rādiusā, /pers. V/ pēc būtības pievienojās eksperta /pers. U/ viedoklim par ierīces pielietojumu un izdara nepareizu secinājumu par tās neatbilstību Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā norādītajam. Pēc būtības visi pieaicinātie speciālisti apgalvoja - ierīce neko citu nespēj, kā radīt traucējumus. Savukārt Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 10A905 sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā tieši noteikts un īpaši atsevišķi izdalīts - iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Līdz ar to nepastāv nekādas šaubas, ka /pers. G/ darba vietā veiktās kratīšanas laikā atrasta tieši šāda Ministra kabineta noteikumos norādīta ierīce.

Pilnīgi nepamatoti pirmās instances tiesa piešķīrusi /pers. A0/ atzinumam lielāku ticamību nekā pirmstiesas kriminālprocesā iegūtajiem objektīvajiem pierādījumiem, novērtējot to kā pierādījumu /pers. G/ vainas neesamībai. Lietā esošais /pers. A0/ atzinums pēc apelācijas instances tiesas viedokļa nedz apstiprina, nedz noraida /pers. G/ celtās apsūdzības pamatotību.

Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata par nepamatotu pirmās instances tiesas spriedumā norādīto argumentu, ka /pers. G/ darbībās nav konstatējams noziedzīga nodarījuma sastāvs, jo nav konstatējama noziedzīga nodarījuma subjektīvā puse.

Krimināllietu tiesas kolēģijas ieskatā, uz objektīvās puses esamību norāda apsūdzētā /pers. G/ faktiskās darbības, proti, tas, ka viņš bez attiecīgas priekšmeta aprites atļaujas vai licences, ierīci ir glabājis savā darba vietā. Turklāt /pers. G/ inkriminētais noziedzīgais nodarījums ir ar formālu sastāvu un skaitās par pabeigtu ar brīdi, kad izdarīts Krimināllikuma 237.[1]panta otrās daļas dispozīcijā norādīto priekšmetu aprites aizlieguma pārkāpums.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka 2015.gada likuma "Grozījumi Krimināllikumā", ar kuru papildināta Krimināllikuma 237.[1]panta otrās daļas dispozīcija ar norādi, ka kriminālatbildība iestājas arī par operatīvās darbības pasākumu traucēšanai speciāli radītu vai pielāgotu iekārtu, ierīču vai instrumentu un to komponentu vai programmatūras aprites aizlieguma pārkāpšanu, nedekriminalizē apsūdzētā /pers. G/ darbības, kas kvalificētas pēc Krimināllikuma 237.[1]panta otrās daļas.

Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Krimināllikuma 237.[1]panta otrajā daļā (redakcijā līdz 2015.gada 1.decembrim) bija paredzēta kriminālatbildība par sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu vai pielāgotu iekārtu, ierīču vai instrumentu un to komponentu aprites aizlieguma pārkāpšanu.

Laikā, kad /pers. G/ inkriminēta noziedzīga nodarījuma izdarīšana, spēkā bija Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1]pants ar nosaukumu "Sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu vai pielāgotu iekārtu, ierīču vai instrumentu un to komponentu aprite". Minētā panta pirmā daļa noteica, ka fiziskajām personām aizliegts iegādāties, glabāt un lietot Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minētas, sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumentus un to komponentus.

Noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā spēkā bija Ministru kabineta noteikumi Nr.645, kas noteica "Nacionālo stratēģiskās nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu (pielikumu)". Saraksta sadaļa 10A905 saucas "Sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumenti un to komponentes". No saraksta 10A905 sadaļas speciāli nav izdalītas iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai, bet tās minētas šīs pašas sadaļas e. apakšpunkta 6.punktā, kur kā viena no ierīcēm minēta plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators.

No minētā secināms, ka arī iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai saskaņā ar minēto sarakstu tika pielīdzinātas iekārtām, ierīcēm un instrumentiem, kas radītas sevišķā veidā operatīvās darbības pasākumu veikšanai, proti, no Ministru kabineta noteikumu Nr.645 pielikuma izriet, ka ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai ir sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu vai pielāgotu ierīču kategorijā ietilpstošu ierīču paveids, nevis cita stratēģiskas nozīmes ierīču kategorija.

Turklāt no /pers. U/ atzinuma izriet, ka inkriminētais noziedzīga nodarījuma priekšmets - plaša diapazona trokšņu ģenerators, ir divējāda veida pielietojama ierīce, proti, gan tāda, kas paredzēta operatīvās darbības pasākumu veikšanai, gan šo pasākumu traucēšanai.

Tādējādi atbildība saskaņā ar Krimināllikuma 237.[1]pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015.gada 1.decembrim) iestājas arī par plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratora, kas paredzēts operatīvās darbības pasākumu traucēšanai un ir iekļauts Ministra kabineta noteikumu Nr.645 pielikuma sadaļas 10A905 e. apakšpunktā, glabāšanu.

Uz šādu secinājumu pamatotību vairākkārt norādījusi Latvijas Republikas Augstākā tiesa. Turklāt Latvijas Republikas Augstākā tiesa atzinusi, ka tas, ka likumdevējs papildus ir expresis verbis noteicis atbildību par konkrēta sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu vai pielāgotu iekārtu, ierīču vai instrumentu un to komponentu paveida aprites aizlieguma pārkāpumu, konkrētajā gadījumā neietekmē Krimināllikuma 237.[1]panta tvērumu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada martam, jo šī tiesību norma jau sākotnēji paredzēja kriminālatbildību arī par operatīvās darbības pasākumu traucēšanai paredzētu iekārtu glabāšanu *(Sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2017.gada 31.janvāra spriedums lietā*

Nr.SKK-41/2017, Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2017.gada 13.marta lēmums lietā Nr.SKK-92/2017).

Latvijas Republikas tiesībsarga 2014.gada 31.marta atzinumā Nr.6-6/31 norādīts, ka likumdevējs ir ierobežojis personas tiesības ar tehniskiem līdzekļiem veikt aizsardzības pasākumus pret Satversmes 96.pantā garantēto tiesību aizskārumu. Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1]pantā noteiktais ierobežojums, iegādāties un lietot Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" sadaļas 10A905 e. apakšpunkta 6.punktā noteiktās ierīces, ir samērīgs ar leģitīmo mērķi novērst iespēju kavēt noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, atklāšanu un novēršanu. Labums, ko gūst sabiedrība no ierobežojuma iegādāties un lietot Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" sadaļas 10A905 e. apakšpunkta 6.punktā noteiktās ierīces, ir būtiskāks par personas interesēm nodarīto kaitējumu. Attiecīgi, aizliegums privātpersonām iegādāties un glabāt ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai ir uzskatāms par samērīgu. Nav pamata apšaubīt valstī izveidotā tiesību aizsardzības mehānisma darbības efektivitāti gadījumos, kad Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pantā garantētās tiesības (noklausoties sarunas) pārkāpj privātpersonas (lietas 2.sējuma 242-250.lapa).

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka prokurores protests ir pamatots, /pers. G/ vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pilnībā pierādīta ar pirmstiesas kriminālprocesā un pirmās instances tiesā iegūtiem un pārbaudītiem pierādījumiem, līdz ar ko krimināllietā taisāms notiesājošs spriedums.

Krimināllietu tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt prokurores D.Gavariņas tiesības lietā iesniegt apelācijas protestu. Kriminālprocesa likuma 551.panta piektā daļa noteic, ka prokuroram ir pienākums iesniegt protestu par nelikumīgu vai nepamatotu tiesas nolēmumu. Tomēr prokurors, kas piedalījies pirmās instances tiesā, ir tiesīgs iesniegt protestu tikai par tiem spriedumiem, kuros tiesa nav ņēmusi vērā viņa viedokli lietas iztiesāšanā vai arī pieļāvusi tādus pārkāpumus, kurus viņš nevarēja novērst lietas iztiesāšanas gaitā.

Pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā prokurores debašu runā sniegto pierādījumu izklāstu un vērtējumu, kā arī prokurores viedokli par to, ka lietā pastāv pamats taisīt /pers. G/ notiesājošu spriedumu, pārkāpjot Krimināllikuma 128.panta trešās daļas, 511.,512.,519.panta noteikumus, taisījusi spriedumu, kas nav atzīstams par pamatotu un tiesisku, līdz ar ko prokurorei bija pamats un likumā paredzētās tiesības iesniegt protestu par nelikumīgu un nepamatotu pirmās instances tiesas spriedumu. Apsūdzētā /pers. G/ aizstāvju Kriminālprocesa likuma 551.panta tulkošana neatbilst minētās tiesību normas jēgai.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 179.[1]pants paredz administratīvo atbildību par stratēģiskās nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpšanu. Krimināllikuma 237.[1]panta pirmā daļa paredz krimināatbildību par stratēģiskās nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpšanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums (materiāls sastāvs). Līdz ar to, likumdevējs ir norobežojis administratīvo atbildību no krimināatbildības, paredzot dažādas radītā kaitējuma robežas. Būtisku kaitējumu izskaidro 1998.gada 15.oktobra likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 23.pants. Krimināllikuma 237.[1]panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums (kriminālpārkāpums) apdraud vispārējo drošību stratēģiskas nozīmes preču aprites jomā. Minētā panta otrajā daļā ietvertais noziedzīgais nodarījums (mazāk smags noziegums) ir vērsts pret jurisdikcijas interesēm noziedzīgu nodarījumu atklāšanas un izmeklēšanas procesā (formālais sastāvs). Likumdevējs ir paredzējis par panta otrajā daļā veikto noziegumu bargāku sodu nekā par pirmajā daļā paredzēto kriminālpārkāpumu, un nav paredzējis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā atbildību par darbībām, kas ir kriminalizētas.

Savā debašu runā zvērināts advokāts M.Halturins lūdza atjaunot tiesvedību lietā, jo, pēc viņa viedokļa, ir nepieciešams Eiropas Savienības tiesas prejudiciāls lēmums, pastāv nepieciešamība vērsties Satversmes tiesā, nopratināt tiesību zinātnieku un Latvijas Republikas Saeimas deputātu A.Judinu.

Apelācijas instances tiesa, ņemot vērā, ka likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas lēmumā, ir obligāts tiesai, ka A.Judins ir devis rakstveida atzinumu izskatāmajā lietā un ka Latvijas Republikas tiesībsargs ir norādījis, ka nepastāv Latvijas Republikas Satversmes un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas pārkāpums, piemērojot Krimināllikuma 237.[1]panta otro daļu, nav uzskatījusi par lietderīgu tiesas izmeklēšanas atsākšanu, motivējot ar to, ka tiesa nesaskata likumīgu pamatu tiesas izmeklēšanas atsākšanai un jaunu pierādījumu iegūšanai.

Nosakot /pers. G/ sodu, Krimināllietu tiesas kolēģija ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

/pers. G/ atbildību pastiprinošus un mīkstinošus apstākļus tiesa lietā nav konstatējusi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu /pers. G/ izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums.

Analizējot /pers. G/ personību raksturojošās ziņas, konstatējams, ka viņš agrāk nav sodīts, ir SIA "/Nosaukums I/" valdes priekšsēdētājs, viņa apgādībā ir bērns.

Apelācijas instances tiesa piekrīt prokurores debašu runā paustajam viedoklim, ka nebūtu lietderīgi /pers. G/ noteikt sodu reālas brīvības atņemšanas veidā. Ņemot vērā apsūdzētā personību, lietas apstākļus, apelācijas instances tiesa piekrīt, ka, atbilstoši Krimināllikuma 35.,46.pantā noteiktajiem soda noteikšanas principiem un soda mērķim, sods /pers. G/ nosakāms naudas soda veidā.

Noziedzīgais nodarījums izdarīts laikā, kad ir stājušies spēkā 2012.gada 13.decembra Krimināllikuma 237.[1]panta otrās daļas grozījumi, kuri kā obligātu paredz papildsodu – tiesību uz noteiktu nodarbošanos atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem. Krimināllietu tiesas kolēģija neatrod likumīgu pamatu /pers. G/ atbrīvošanai no papildsoda.

Ņemot vērā, ka kriminālprocess par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu ir turpinājies vairāk nekā četrus gadus, starp tiesas sēdēm ir bijuši ilgstoši pārtraukumi, apelācijas instances tiesa atzīst, ka ir pārkāptas /pers. G/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un atrod par iespējamu pie soda noteikšanas piemērot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu.

Prokurores protestā norādīts, ka pirmās instances tiesa, lemjot jautājumu par galīgo rīcību ar lietisko pierādījumu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 240.pantu, nolēmusi, ka pelēkas krāsas ierīce Nr./ierīces numurs/, kas glabājas pie krimināllietas, jāiznīcina. Vienlaikus pirmās instances tiesa nav norādījusi konkrētu minētā panta punktu, kas norāda uz nepieciešamību to iznīcināt. Pirmās instances tiesas spriedumā nav konstatēts, vai minētais lietiskais pierādījums ir stratēģiskas nozīmes prece, kuras aprites kārtību nosaka Stratēģiskas nozīmes preču aprites likums, vai tā ir apgrozībā atļauta lieta.

Apelācijas instances tiesā prokurore lūdza lietisko pierādījumu nodot Latvijas Republikas Drošības policijai.

Apelācijas instances tiesa piekrīt prokurores paustajam viedoklim un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 3.punktu atzīst, ka apgrozībā aizliegto lietu ir jānodod Latvijas Republikas Drošības policijas rīcībā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 26.aprīļa spriedumu atcelt un taisīt jaunu spriedumu.

Atzīt /pers. G/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā un, piemērojot Krimināllikuma

49.[1] pirmās daļas 1.punktu, sodīt ar naudas sodu 10 (desmit) minimālo mēnešalgu, jeb EUR 3800 (trīs tūkstoši astoņi simti *euro*) apmērā, atņemot tiesības veikt jebkādas darbības ar stratēģiskās nozīmes precēm uz 1 (vienu) gadu.

Lietisko pierādījumu – pelēkas krāsas ierīci Nr./ierīces numurs/, kas glabājas pie krimināllietas, nodot Latvijas Republikas Drošības policijai.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā Kriminālprocesa likuma 574.un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Pilns nolēmums pieejams 2017.gada 21.decembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Poļakova

Tiesnese D.Kalniņa

Tiesnesis G.Stūris